

ОСИГУРАЊИКА

ГЛАС

ГОДИНА XLII • БРОЈ 8 • БЕОГРАД, 30. АПРИЛ 2011. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Измене и допуне Закона о ПИО
У ПЕНЗИЈУ
БЕЗ ОДЈАВЕ
ДЕЛАТНОСТИ

Геронтолошки
центри и клубови
ВОЉА ЈАЧА
ОД ГОДИНА

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0700/017-017
ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА
011/30-60-680
0 – 24h

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ:

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Ика Митровић,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Д.О.О. Комазец, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Пре неколико дана, 22. априла, планета је још једном обележила свој дан, свој глобални празник, установљен да би нас стално опомињао на опасности које јој прете и подсећао на нашу одговорност за то. Па ипак, од 1970. када је овај датум почео да се обележава у САД, па и од 1992. и Конференције УН у Рио де Жанеиру од када се службено обележава у свету, планета нажалост све више губи битку са својом најинтелигентнијом врстом.

„Ожиљци“ су свуда видљиви, гомиле смећа и штетних материја прекривају тло, пливају рекама и океанима, трују атмосферу, а Земља на свој начин узвраћа ударац. Земљотреси, вулкане, поплаве, вулкани, тајфун, снежне мећаве, клизишта и суше усмртили су најмање четврт милиона људи у 2010, најпогубнијој години у новијој историји. Прошла година ушла је у анале и као једна од три најтоплије у историји мерења, а деценија која се завршила као најтоплија, саопштила је Светска метеоролошка организација. А овај Дан планете Земље свет је дочекао са умереним тлом, могућом нуклеарном катастрофом и обновље-

ним страхом од неконтролисанисти атомске енергије.

Зато је Дан „плаве“ планете 22. априла обележило више од 500 милиона људи у 175 држава укључујући и нашу, који више не желе да се са зебњом питају хоће ли она издржати све последице нашег хировитог развоја. Насловни мото овогодишњих манифестација – „Милијарда зелених дела“, захтева лични допринос сваког појединца јер ћемо само тако помоћи себи, свима који на овој планети живе и онима који ће тек живети. Може то да буде садња дрвећа, замена старих сијалица штедљивим, одлазак на посао бициклом, или било који други лични „зелени акт“ који ће поспешити опоравак наше природне средине. Следеће године одржаће се нова Конференција УН о одрживом развоју, и циљ је да се до тада, кроз велику кампању, направи милијарду личних зелених подухвата који ће утицати на здравље наше планете. Ако свако од нас започне своју борбу за очување животне средине, то ће бити најмасовнији светски израз позитивне енергије. Јер, плава тачкица у свемиру још увек нам је једино место за живот.

М. Јовановић

Дан радничке солидарности

Међународни празник рада, симбол интернационалне радничке солидарности, обележава се и ове године широм света на различите начине – негде синдикалним протестима и поворкама, а негде излетничко-роштиљским окупљањима. Али, како год – и они који „изађу на барикаде“ и они који дан проведу у пријатној и опуштеној атмосфери сигурно знају право значење овог празника. Први мај је дан сећања на погибију људи који су се борили да нам радни дан траје осам сати и на све друге жртве дугачке борбе за достојне радне и животне услове.

А све је почело тако што је, након бурне предисторије радничких протеста у борби за осмочасовно радно време, америчка Федерација трговачких и радничких синдиката, у октобру 1884, донела одлуку да се одреди датум када ће осмочасовни радни дан постати стандард и после кога око тог питања неће више бити компромиса са послодавцима. За тај дан је изабран 1. мај 1886. године када се, на чикашком тргу Хејмаркет, на демонстрацијама окупило више од 80.000 радника који су се борили за основна људска и радничка права. Радници су тражили чувене три осмице – осам сати рада, осам сати одмора и осам сати за своје слободно време. У сукобима с полицијом погинуло је више од 200 демонстраната, а због учествовања у овим протестима осморица су осуђена на смрт вешањем.

Три године касније, на Првом конгресу Друге интернационале, у Паризу, донета је одлука да се овај дан обележава као Међународни празник рада и он је већ почетком двадесетог века постао несумњиви симбол борбе за хуманије услове живота и рада. Од тада се овај празник, као ода радничкој солидарности, обележава у више од 150 земаља света. У Србији је први пут организовано прослављен 1894. године, а у некадашњој Југославији је као званични државни празник почео да се слави одмах после Другог светског рата.

М. Ј.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О ПИО

У пензију без одјаве делатности

Приватни предузетници одређених занимања не морају да одјаве фирму да би предали захтев за старосну пензију када за то испуне услов

Значајна новина код остваривања права на старосну пензију, према последњим изменама и допунама Закона о ПИО, управо се односи на предузетнике који обављају делатност у складу са законом којим се уређује њихов рад.

– Овом изменом тим предузетницима је омогућено да право на старосну пензију могу да остваре испуњењем услова за стицање права на старосну пензију без доказа о престанку осигурања. То практично значи да предузетници могу остварити право на старосну пензију без обавезе претходног брисања из регистра надлежног органа. У том случају Фонд ће, по службеној дужности, одредити све што је неопходно ради стицање права на старосну пензију. Ова промена им много значи јер неће морати да престану да обављају своју делатност да би отишли у пензију, као што је то до сада био случај – објашњава за наш лист

Најмање пензионера самосталаца

Од укупно око 1,62 милиона пензионера у Србији најмање корисника је управо из категорије самосталних делатности. Према последњим подацима, из фебруара ове године, старосних, инвалидских и породичних пензионера самосталних делатности има укупно 58.973, са просечним примањима од 21.739 динара. Поређења ради, пољопривредних пензионера у Србији има 221.795, а њихова просечна пензија у фебруару ове године је износила 8.743 динара. Најбројнији корисници пензија су из категорије бивших запослених: њих је 1.349.361, са просечном пензијом од 22.224 динара.

Олгица Каравелић, заменик директора Сектора за остваривање права из ПИО у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање.

Осигураници самосталних делатности су лица која, у складу са законом, самостално обављају привредну и другу делатност, под условом да нису негде у сталном радном односу, односно да нису осигурани по том основу (у том случају су осигураници запослени, а не самосталци).

– Овим лицима се сматрају углавном занатлије, угоститељи, особе које самостално обављају уметничку или културну делатност, адвокати и друга лица која самостално обављају друге професионалне делатности. Основни услов да ова лица буду осигурана на обавезно пензијско и инвалидско осигурање је да самосталну делатност обављају у складу са одговарајућим законом. Примера ради, када је реч о привредној делатности, та делатност мора да се обавља у складу са прописима о приватним предузетницима, а у другим случајевима ради се о законима којима је уређено обављање одређене професионалне делатности (уметничке, спортске, адвокатске и др.). Други услов за ову категорију осигураника је да нису осигурани по основу запослења, јер би

у том случају, по приоритету осигурања, били осигураници запослени. То значи да је предузетник (на пример, власник самосталне трговинске радње) који је истовремено запослен у предузећу, осигураник запослени, а онај предузетник који није запослен у другом предузећу је осигураник самосталних делатности – појашњава Олгица Каравелић.

То практично значи да су предузетници који могу остварити право на старосну пензију без брисања из регистра, то јест без одјаве делатности: власници угоститељских и трговинских објеката, апотекарских, лекарских и стоматолошких ординација, као и они који имају регистроване превозничке, адвокатске, занатске делатности и делатности сличне занатској.

Остале категорије осигураника самосталних делатности (свештеници, верски службеници, новинари, преводиоци, спортисти, манекени, уметници, други радници у култури) право на старосну пензију могу остварити на исти начин као и до 31. 12. 2010. године, што значи само уколико пре подношења захтева за одлазак у старосну пензију постоји доказ о брисању из регистра надлежног удружења, односно савеза, то јест о престанку рада.

В. Анастасијевић

УПРАВНИ ОДБОР РФ ПИО

Усвојен предлог завршног рачуна

Управни одбор Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, на седници одржаној 20. априла, усвојио је предлог одлуке о завршном рачуну Фонда за 2010. годину, по коме су остварени приходи на годишњем нивоу од 466,47 милијарди, а расходи 466,5 милијарди динара. Буџетски дефицит намирен је из нераспоређених приватизационих примања из 2009. и ранијих година.

Истовремено, УО је усвојио Извештај о редовном попису имовине и обавеза Фонда на дан 31. 12. 2010. године.

С обзиром на то да је основна функција Фонда остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања за око 4,5 милиона осигураника и корисника правних лица, затим исплата пензије и осталих новчаних накнада за око 1,62 ми-

лиона пензионера, да се годишње у 170 пословних пунктова просечно „произведе“ и до 25 милиона нових докумената који се трајно чувају и кори-

сте, а сваке године „регрутује“ још око 100.000 нових пензионера, реално је да се поткраде и понека грешка у раду, чуло се у дискусији чланова Управ-

ног одбора. Наглашено је да се у наредном периоду на то мора обратити више пажње и да грешке морају бити сведене на минимум. **В. А.**

САВЕТОВАЊЕ ИЗ ОБЛАСТИ ПЕНЗИЈСКОГ И ИНВАЛИДСКОГ ОСИГУРАЊА

Дани разговора у Загребу

У Загребу ће, 24. и 25. маја 2011. године, бити одржани Међународни дани разговора у области пензијског и инвалидског осигурања, на којима ће представници Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Србије и Хрватског завода за мировинско осигурање, у непосредном контакту са осигураницима и корисницима права остварених применом споразума у области социјалног осигурања закљученог између две државе, давати информације у вези са конкретним предметима и пружати бесплатну правну помоћ у вези са остваривањем и коришћењем права.

Сви заинтересовани грађани могу да закажу термин доласка путем телефона, факса и и-мејла објављених на плакатима и у средствима јавног информисања, преко којих је хрватски носилац огласио одржавање ових разговора.

С обзиром на то да је превасходни циљ дана разговора да се што ширем кругу лица омогући да дођу и добију корисне информације (о кретању свог предмета, односно фази у којој се поступак остваривања њиховог права налази, увид у предмет, савете за решавање конкретних проблема, правно тумачење итд.), обавештење о њиховом одржавању је истакнуто у шалтер салама свих

дирекција, филијала, служби филијала и испостава Републичког фонда ПИО. Путем овог обавештења позвани су сви грађани који имају познанике, пријатеље или рођаке у Хрватској, који желе да се информишу о својим правима из пензијског и инвалидског осигурања применом билатералног споразума закљученог са Републиком Хрватском, да их обавесте о одржавању да-

на разговора и упуте их да се пријаве и закажу термин доласка.

Дани разговора у области пензијског и инвалидског осигурања, такозвани саветодавни дани, у великој мери доприносе ефикасном спровођењу споразума о социјалном осигурању, односно остваривању права применом његових одредаба. Устаљивање праксе њиховог одржавања, наравно у зависности од одзива заинтересованих у Загребу, било би корисно с обзиром на то да се на наредним данима разговорима, који би били одржани у Београду, може очекивати велико интересовање грађана који живе у Републици Србији, а имају периоде стажа навршене у Хрватској или неко право остварено применом споразума са том државом.

Александра Банић,
саветник директора РФ ПИО

Држава још једном повезује стаж

Социјални споразум који су усвојили Влада Србије, синдикати и послодавци предвиђа још једно повезивање пензијског стажа. Наиме, усвојена је одлука на основу које ће проблем стажа бити решен за око 100.000 радника у предузећима која још нису приватизована (331 предузеће), или су после лоше приватизације поново враћена у државно власништво. Реч је о попуњавању празнина у стажу од 1. јануара 2004. до 31. децембра 2010. године. У ту сврху из буџета је обезбеђено 25,5 милијарди динара, а на основу Владиног закључка, Министарство финансија, односно Управа за трезор ће прецизно знати о којим је тачно предузећима реч.

Треће и, како се процењује, последње „пеглање“ стажа о трошку државе односи се на неуплаћене доприносе током 2010. године, уз могућност да они који нису искористили претходно повезивање стажа, то учине и за период од 2004. до 2009. године.

Новина у овом закључку је што је омогућено повезивање стажа и другим облицима организовања, као што су

установе, рехабилитациони центри и задруге, с тим да је неопходан услов да су те установе у власништву државе преко 50 одсто.

Први пут је радницима код нас стаж повезиван за период од 1991. до 2003. године. У међувремену послодавци нису постали савеснији, па се кренуло у ново повезивање стажа до 2009. године. Проблем је тада решило 331 предузеће, за шта је из буџета издвојено 25 милијарди динара. Захтеве је поднело још око 200 пред-

узећа, чијим радницима ће стаж бити повезан у овој години, заједно са фирмама које ће такав захтев Управи за трезор тек поднети.

Поступак за повезивање стажа исти је као и претходног пута: од Министарства економије (односно од Агенције за приватизацију) треба да се добије сагласност за испуњавање услова и да се припреми записник о неизмиреним обавезама. То значи да ће, као и претходни пут, захтеве за повезивање стажа предавати

само предузећа, а не радници појединачно (што је био случај само у првом кругу попуњавања „рупа“ у стажу).

За разлику од фирми које су сада у већинском власништву државе и које новац за повезивање стажа неће морати да враћају, приватизована предузећа за ту намену од државе могу добити једино кредит са повољном каматом и петогодишњим роком отплате. За то је у овој години планирано 500 милиона динара.

В. Анастасијевић

Трећи круг

У првом кругу, по популарно названом Закону о везивању стажа, за раднике којима нису плаћани доприноси од почетка 1991. до краја 2003. године, захтеве је поднело 354.999 запослених и пензионера, с тим што су многи захтеви били неосновани. Решено је питање 244.589 запослених из око 51.000 предузећа. За њих је из буџета плаћено укупно 17,638 милијарди динара, а признато им је више од пола милиона година радног стажа.

У следећем кругу држава је проблем рупа у стажу решила за око 28.000 запослених.

И ОВЕ ГОДИНЕ ОПОРАВАК О ТРОШКУ ФОНДА ПИО

Ускоро спискови за бање

Ранг листе ће бити објављене по категоријама пензионера – за старосне, породичне и инвалидске

Ко ће бити међу 2.423 корисника пензија са подручја 16 београдских општина који ће ове године ићи у бању о трошку Фонда, сазнаће се после првомајских празника. Комисија у Фонду ће, наиме, тада удружењима пензионера доставити ранг листе са именима пензионера који су ове године остварили право на бесплатан оправак у бањама Србије. Они који су конкурисали, а ове године је било 6.969 пензионера са територије града Београ-

да који су поднели захтев, моћи ће тада у свом удружењу где су се и пријавили да провере да ли им се име налази на списку оних који ће бесплатно на одмор. Ранг листе ће бити објављене по категоријама пензионера: за старосне, породичне и инвалидске. После објављивања листа, корисници ће имати 15 дана за жалбу уколико сматрају да су на неки начин оштећени, а по истеку тог рока онима који су „добили бању“ почеће да стижу обавештења о термину путовања.

Да подсетимо, трошкове превоза до бање у коју корисник путује такође сноси Фонд, и то у висини цене аутобуске карте (у оба смера) или повратне возне карте другог разреда.

В. А.

Више подручја под заштитом државе

У нашој земљи под неким видом заштите се тренутно налазе 463 природна добра, а површина заштићених подручја износи 518.003 хектара, односно 5,86 одсто територије Србије. Просторним планом је предвиђено да до 2015. године под заштитом државе буде око 10 одсто, а до 2021. око 12 процената територије.

Међу заштићеним областима је пет националних паркова: Ђердап, Тара, Фрушка гора, Копаоник, Шар-планина, али и 16 паркова природе, 16 предела изузетних одлика, 67 резервата природе, 42 заштићена простора културно-историјских вредности и 317 споменика природе.

Осим природних добара, под заштитом државе је 1.760 строго заштићених и 868 заштићених дивљих врста биљака и животиња, а да би се спречила могућност да постану угрожене у будућности, посебном уредбом је регулисано сакупљање из природних станишта, коришћење и промет 105 врста биљака, животиња и гљива. Међу заштићеним животињама су поједине врсте пеликана, рода, белоглави суп, речни рак, бубамара, жабе, белоушке, шарке, а када је реч о биљкама, под заштитом су Панчићева оморика, молика, степски божур, росуља, гороцвет, госпоина папучица, рунолист и тиса.

Уручене награде Београда за 2010.

Награде града Београда за 2010. у 19 области лауреатима су, 19. априла, у Старом двору, уручили градоначелник, Драган Ђилас, и председник Скупштине града, Александар Антић. Највише признање града добили су: Веселин Марковић (књижевност), Борис Комненић (позориште), Никола Лежаић и Милош Јаћимовић (филм и ТВ), Никола – Кока Јанковић (ликовно стваралаштво), Анета Илић (музика), Драгољуб Мићуновић (хуманистичке науке), Владимир Драговић и Милена Радновић (природне науке), проф. др Нада Поповић (медицина), Слободан – Мића Рајовић, Зоран Никезић и Василије Милуновић (архитектура и урбанизам), Дејан Божић (пољопривреда), Бранкица Станковић (новинарство), Нада Трифковић (образовање), Зорана Аруновић (спорт), Слободанка Алексић и Бранислав – Бранко Милићевић (трајан допринос развоју Београда), „Ноћ музеја“ (догађај од значаја за Београд), Владимир Трмчић и Никола Лежаић (стваралаштво младих, уметност), ватрогасац Зоран Ђорђевић и Ватрогасно-спасилачка јединица Кошутњак (награда „Светислав Стојановић“). Награда за херојско дело, додељена први пут, припала је Ренату Грбићу, рибару који из Дунава спасава људе који скоче са моста, а признање у категорији „стваралаштво младих, наука“ добио је студентски тим „Strawberry Energy“ – освајачи прве награде Европске комисије за пројекат јавног соларног пуњача за мобилне телефоне.

Ваљево Јапану

Под овим називом је, на иницијативу Ваљевца др Бошка Ђукановића, директора Клинике за кардиологију „Дедиње“, у овом граду крајем априла одржан концерт на коме су наступили Жељко Јоксимовић, Владо Георгиев, Јелена Томашевић, Оливер Мандић, Харис Џиновић и групе „Галија“ и „Неверне бебе“. Програм су водили Јована Јанковић и Срђан Предојевић, а домаћини су били Мића Орловић и Предраг – Цуне Гојковић.

Поред руководства града, концерту су присуствовали и представници јапанске амбасаде, а овај музички догађај је пратило и неколико хиљада младих из Ваљева, Лајковца, Лазареваца, Мионице, Уба, Осечине и других околних места.

У истој недељи Модерна галерија у Ваљеву организовала је изложбу младог аутора Славка Крунића који се галеријској публици представио портретима. Историчарка уметности, Наташа Кристић, која је отворила изложбу, рекла је да се читав рад, херметизован унутар једне теме какав је портрет, за младог ствараоца може сматрати изузетно храбрим.

Изложба портрета Славка Крунића у ваљевској Модерној галерији биће отворена до 18. јуна.

Крагујевац: порез на имовину остаје исти

Град Крагујевац неће повећати порез на имовину грађана. И поред финансијских проблема које у буџету града узрокује умањење трансферних средстава и могућности коју пружа Закон о порезу на имовину, одлука Скупштине града неће се мењати.

Умањењем трансферних средстава локалним самоуправама буџет града Крагујевца ускраћен је за десет милиона евра. У локалној самоуправи сматрају да је некоректно да се недостатак средстава надомести глобом према грађанима кроз повећање пореске стопе на имовину.

Просечна нето плата 35.777 динара

Просечна нето зарада у марту ове године износила је 35.777 динара и када се упореди са просечном зарадом без пореза и доприноса у фебруару номинално је била виша за 0,7, а реално нижа за 1,9 одсто.

Просечна бруто зарада у Србији исплаћена у марту 2011. године износила је 49.633 динара. Просечна бруто зарада у марту у односу на просечну зараду исплаћену у фебруару номинално је била виша за 0,5 одсто, а реално нижа за два одсто.

Просечна зарада без пореза и доприноса у марту 2011. у односу на просечну зараду без пореза и доприноса у марту прошле године номинално је била виша за 6,8 одсто, а реално нижа за 6,4 одсто.

Просечна бруто зарада у марту ове године у поређењу са просечном бруто зарадом исплаћеном у марту 2010. номинално је била виша за 6,8 одсто, а реално нижа за 6,4 одсто.

У Тополи станови за избегле и расељене

У Тополи се приводи крају изградња стамбеног објекта са десет станова који ће бити додељени избеглим и расељеним лицима, као и социјално угроженим породицама. Укупна вредност објекта од 400 квадратних метара је 156.000 евра, а средства за изградњу обезбедило је Министарство спољних послова Немачке. Општина Топола обавезала се да обезбеди десет хиљада евра за све неопходне прикључке, као и намештај за опремање станова.

Изградња зграде за угрожене породице дефинисана је Меморандумом о разумевању чији су потписници локална самоуправа, представници Комесаријата за избеглице и Центар за социјални рад. Новоизграђени објекат омогућиће угроженим лицима такозвано социјално становање у заштићеним условима. Од десет стамбених јединица, површине од 25 до 55 квадратних метара, осам ће бити додељено избеглим и расељеним, а два социјално угроженим лицима из Тополе.

Тридесети рођендан СПЕНС-а

Поводом одржавања 36. Светског првенства у стоном тенису у Новом Саду, априла 1981. године изграђен је модерни СПЕНС, а приликом обележавања његовог тридесетог рођендана, средином априла ове године, отворен је и Центар за мале спортове.

Нове терене за хокеј на трави и мали фудбал, где ће убудуће моћи да се рекреирају и баве спортом Новосађани свих доба, отворио је Миодраг Пантелић, некадашњи играч ФК Војводина. Тим поводом је на новим теренима одржан и међународни турнир у малом фудбалу на којем су, поред домаћина, учествовали и малишани из Републике Српске и Хрватске.

Исплата пензија

Исплата другог дела мартовске пензије корисницима из категорије запослених почела је 26. априла.

Бившим пољопривредницима други део мартовских припадности исплаћује се од 20. априла.

Пензионери самосталних делатности ће целе априлске пензије са повишицом од 5,5 одсто, коју ће они први и добити, примити 5. маја.

Српске фреске у Фиренци

У простору француске базилике Санта Кроће, у Фиренци, 15. априла, отворена је изложба под називом „Србија, земља фресака“. На изложби, коју заједно организују Туристичка организација Србије, Министарство културе, информисања и информационог друштва и Народни музеј, приказане су репродукције фресака наших средњовековних манастира под заштитом УНЕСКО-а, које чине део сталне поставке Галерије фресака у Београду.

Изложба представља значајан увид у културу, уметност и духовност Србије и српских владарских династија у периоду од 12. до средине 14. века, а међу експонатима су неке од најзначајнијих фресака, као што су Мироносице на гробу Христовом, Смрт Ане Дандоло, портрети краљице Симониде и краља Милутина.

У Ужицу ради народна кухиња

Социјална кухиња, која послује у оквиру ужичког Центра за социјални рад и Општинске организације Црвеног крста, свакодневно обезбеђује 250 obroka, од којих 180 за кориснике из града и 70 из приградског насеља Севојно.

У току прошле године кухиња је испоручила 78.250 obroka и 1.850 ланч пакета, а средства за ове потребе обезбеђују Влада и Црвени крст Србије.

Корисници социјалне кухиње су задовољни, а у Црвеном крсту кажу да се максимално труде да квалитет буде на висини. Само једног дана у недељи оброк је без меса. У Црвеном крсту разматрају могућност да се obroci испоручују у још неком делу града, а да се за сиромашна сеоска домаћинства дистрибуција обавља у неким месним заједницама.

ЗА УСТАНОВЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У НОВОМ САДУ

Саветовање из области ПИО

Удружење послодаваца установа социјалне заштите старих и одраслих лица Војводине (УПСЗВ) организовало је, у оквиру манифестације „Новосадски дани“, једнодневно саветовање чија је главна тема био Закон о пензијском и инвалидском осигурању и подзаконски акти који прате његову примену. Познавање ове области важно је како директорима, тако и социјалним радницима, психолозима, лекарима, правницима и другим стручним сарадницима и запосленима у установама социјалне заштите. Саветовање је отворио доц. др Владимир Петровић, помоћник секретара за здравство Војводине, а предавачи су били челни људи Покрајинског фонда ПИО.

„Пензијски систем у Србији – стање и могући правци развоја – чињенице и заблуде“, назив је презентације коју је учесницима скупа представио Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, подсећајући их на досадашње реформе и измену законског оквира када је реч о остваривању одређених права.

– Систем је у прошлом веку био изузетно либералан у домену стицања права и њиховог коришћења – рекао је Имрић – те су новијим закон-

Учесници
Саветовања

ским решењима нека права укинута, а за стицање неких су пооштрени услови. Ефекти су у значајно успореној стопи раста броја пензионера, у смањеном учешћу броја инвалидских пензионера, у мањим расходима због промене начина усклађивања пензија и укидања неких права, а очекује се да пензије и даље буду редовне а достигнути ниво стандарда очуван – нагласио је он. Директор Покрајинског фонда говорио је и о будућ-

ности система и могућим правцима реформи, али и одговарао на питања у вези са рехабилитационим центрима и домовима пензионера који су већим делом или у потпуности грађени из средстава Пензијског фонда.

Чедомир Француски је, као директор Сектора за остваривање права из ПИО, на овом скупу изложио тему „Примена Закона о ПИО – системска питања“, подсетивши присутне да је садашњи Закон о ПИО у

примени од 10. 4. 2003, с тим да је у знатној мери мењан и допуњаван у два наврата – од 1. јануара 2006. и 1. јануара 2011. године.

Учеснике саветовања посебно су интересовали нови услови за све три врсте пензије (године живота и стаж осигурања), али је највеће интересовање било за враћање права на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица корисницима смештеним у установе за бригу о старима. С тим у вези, Француски је рекао:

– Коришћење тог права од првог јануара ове године није више ускраћено у случају смештаја корисника у установу социјалне заштите, те би сви они који су то право раније остварили требало да поднесу надлежним филијалама ПИО писани захтев за наставак исплате раније утврђеног права (то могу учинити чланови њихових породица) најкасније до јуна, у ком року је могућа исплата ретроактивно. Они који су већ у домовима, а нису ни подносили захтев за ово право пошто у претходном периоду није ни

Славко
ИмрићЧедомир
Француски

постојало, могу сада надлежној филијали поднети захтев за вештачење са пратећом документацијом.

Начелник Одељења за медицинско вештачење, др Милорад Орловић, говорио је о остваривању права из ПИО по основу медицинског вештачења. Др Орловић је објаснио како у пракси изгледа рад лекара вештака који се често сусрећу са недовољном или неодговарајућом медицинском документацијом на основу које не могу да одлучују на Закonom прописан начин. Од бројних питања на која је одговорио, за породице корисника и установе за смештај старих најважније је било како са што мање неугодности обавити вештачење старих људи који углавном леже у стационарним деловима установа, и да ли би било могуће да сродници обаве претходну правну процедуру подношењем захтева и валидне документације, да установе припреме више корисника, а да лекари вештаци дођу и на лицу места обаве свој део посла.

– За нас је овај предлог прихватљив јер је економичан и практичан – рекао је др Орловић, наглашавајући да ће такав начин бити погодан и за кориснике.

О статистичким подацима који се воде у Фонду и њиховој важности, са освртом на бројне базе података и занимљивости, говорио је помоћник директора Покрајинског фонда ПИО, мр Слободан Гамбер.

Захваљујући руководиоцима ПФ ПИО на одличним презентацијама и одговорима које су дали, секретар Удружења послодаваца установа социјалне заштите старих и одраслих лица Војводине, Митар Кресић, окарактерисао је ово саветовање као једно од најбољих до сада јер је имало практичну употребну вредност и одличне предаваче. Председник Скупштине УПСЗВ, Иштван Нача, нагласио је значај добре сарадње са Фондом ПИО која ће у интересу корисника бити настављена.

Ика Митровић

ГЕРОНТОЛОШКИ КЛУБОВИ У БЕОГРАДУ

Воља јача од година

Кад неко једном пређе праг клуба ту се изнова радо враћа јер је дружење добро и професионално организовано

Потреба људи да у и трећем добу воде активан друштвени живот изискивала је да се оформе посебни видови социјалног укључивања и помоћи јер је квалитет живота у старости, као уосталом и у било ком животном добу, веома сложен. Такозвани ванинституционални облик заштите старих тежи да уз класичне облике (пензија, смештај у установу и слично) пружи и неопходне услуге и значајну помоћ особама трећег животног доба која подразумева социјалну, економску, здравствену, психолошко-емотивну и хуманитарну подршку. Дневни центри и клубови у оквиру „Установе Геронтолошки центар Београд“ (УГЦБ) при центрима за социјални рад основани су још 1982. године, а 1987. је, услед потребе старих особа за помоћи у њиховим домовима, оформљена и Служба помоћи у кући. Данас „Дневни центри и клубови“ обједињују 20 дневних центара и клубова за старије у 13 београдских општина (Земун, Нови Београд, Стари град, Савски венац, Палилула, Вождовац, Раковица, Чукарица, Младеновац, Сопот, Гроцка, Обреновац и Лазаревац), а пунктови Службе помоћи у кући налазе се на територији 14 београдских општина (Врачар, Савски венац, Звездара, Земун, Стари град, Палилула, Нови Београд, Вождовац, Раковица, Земун, Младеновац, Сопот, Обреновац и Лазаревац), наводи Миодраг Тасић, управник „Дневних центара и клубова“, и наглашава да око 750 запослених, које чине социјални радници, лекари и организатори помоћи у кући, у зависности од врсте заштите, пружа услуге за око 12.000 корисника.

– Клубска мрежа подразумева дневни боравак, исхрану или достављање хране у станове корисника, прање и пеглање, служење корисника безалкохолним напцима по заштитним ценама и остале сервисне услуге, као и дружење са старим особама. Помоћ у кући, пак, с обзиром на то да је реч о изнемоглима, односи се на задовољење основних

животних потреба – обезбеђивање исхране, помоћ у одржавању личне хигијене, чишћење одевних предмета и постелине, помоћ при кретању, достављање и набавка књига и новина, као и читање и друге услуге. Помоћ траје два сата радним даном. Право на помоћ у кући имају стари и болесни којима најближи не могу да пруже потребну бригу. Захтев за ову врсту помоћи подноси се центру за социјални рад на општини становања корисника – каже Тасић.

Прави показатељ ангажованости популације старих је живописни рад клубова који су засновани на интересима, жељама и потребама корисника. Све активности се остварују кроз комисије, секције и групе.

– Дружења и континуирана окупљања омогућавају и да се корисници међусобно помажу и да организују активности попут књижевних вечери, прослава, игранки, излета, израде и изложби ручних радова, а на нивоу свих клубова ради и ПАКУД (Пензионерско аматерско културно-уметничко друштво), у оквиру ког постоји хорско певање, групно певање, вокални солисти и инструменталисти, фолклор, плес и модни студио, затим драмско извођење, ликовно стваралаштво и књижевно стваралаштво кроз Књижевни клуб „Мирослав Мика Антић“. Тешко је направити први корак, као и увек у животу, али кад неко једном пређе праг клуба, ту се изнова радо враћа јер је дружење професионално организовано и буди оно најбоље у људима – каже за наш лист управник Миодраг Тасић.

Мотивисаност старих да воде шаролик и богат друштвени и културни живот огледа се и кроз бројна дешавања која се одржавају у домовима УГЦБ. Само у марту је организовано 12 догађаја, међу којима је и предавање Милоша Немањића, председника Геронтолошког друштва Србије, на тему „Култура читања“.

Јелена Оцић

САЈМОВИ ЗАПОШЉАВАЊА ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ У ВОЈВОДИНИ

Пројекат „Дилс“ за бољи

Сајмовима у Зрењанину, Суботици и Новом Саду присуствовали представници локалних самоуправа, НСЗ, Фонда ПИО, заштитних радионица и синдиката

Сектор за заштиту особа са инвалидитетом у Министарству рада и социјалне политике одобрио је Савезу инвалида рада Војводине финансијска средства за организовање сајмова запошљавања за ОСИ у оквиру ширег пројекта под називом „Пружање унапређених услуга на локалном нивоу – Дилс“. Пројекат је реализовала Влада Републике Србије уз помоћ зајма Светске банке, а поред овог министарства, у пројекту „Дилс“ учествују и Министарство здравља и Министарство просвете.

Како се у Србији на евиденцији Националне службе за запошљавање налази око 20.400 особа са инвалидитетом, а од тог броја 49 одсто је без стручног образовања, 48 одсто са средњом школом и свега три процента са вишим или високим образовањем, СИР Војводине се определио да кроз свој пројекат упозна инвалиде рада, као и остале особе са инвалидитетом, како се одвија примена Закона о рехабилитацији и запошљавању ОСИ, и да им помогне око лакшег представљања њихових квалификација и радних способности послодавцима на сајмовима запошљавања.

Према речима Стане Свилаоров, председнице СИР Војводине, која представља више од 20.000 чланова из 33 општинске организације у северној покрајини, на одлуку о организовању сајмова запошљавања средином априла

у Зрењанину, Суботици и Новом Саду највише је утицала чињеница да у овим градовима делују три најмасовније организације инвалида рада у Војводини. Истовремено, у поменутиим организацијама има и највише инвалида рада који се налазе на евиденцији НСЗ, као и корисника „50 одсто“ – делимичне инвалидске пензије, који су сигурно и једна од социјално најугроженијих категорија грађана у Србији. Наиме, запослени који су стекли инвалидитет током радног односа, и којима је Фонд ПИО решењима констатовао губитак радне способности, у поступку транзиције у Србији најчешће су проглашавани технолошким вишком и најчешће су и остајали без посла. Након тога послодавци су их слабије запошљавали, вероватно сумњајући у њихову продуктивност, а то је угрозило њихову егзистенцију као и егзистенцију њихових породица. Тако је само мањи број инвалида рада остао на послу у својим предузећима, а и они често на радним местима која не одговарају њиховим радним способностима. Резултат тога је да је велики део ове популације остварио поменути делимичну инвалидску пензију, а један део се нашао на евиденцији НСЗ тражећи ново ухлебље. Ови људи су, због свега наведе-

Са скупа у Зрењанину

ног, и основна циљна група пројекта Сајам запошљавања, тим пре што су, након усвајања и примене Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању ОСИ, инвалидима рада у Србији ипак побољшане шансе за проналажење новог посла.

Дакле, активности СИР Војводине на сајмовима запошљавања одржаним у Зрењанину, Суботици и Новом Саду биле су највише усмерене на то да се инвалидима рада и осталим особама са инвалидитетом представе одредбе новог Закона о рехабилитацији и запошљавању ОСИ, са акцентом на квотни систем запошљавања који је постао обавеза послодаваца. Мотив организатора био је и да се сви заинтересовани обуче за писање радне биографије, као и њихово представљање

послодавцима кроз директан контакт на сајмовима запошљавања. Циљ ове обуке је да особе које траже посао стекну одређену сигурност у представљању својих радних способности, квалификација и умешности, што на крају треба да резултира новим запослењем и укупним побољшањем њиховог положаја у друштву.

Наравно, велику помоћ војвођанским инвалидима рада у спровођењу овог пројекта пружила је Национална служба за запошљавање, а Невена Живковић из НСЗ била је стручни сарадник током писања овог пројекта. Значајан допринос пружили су и запослени из Фонда ПИО, представници локалних самоуправа, Самосталног синдиката, привредних комора и Удружења заштитних радионица Србије – УИПС, као и послодавци.

Прве позитивне резултате пројекта осетили су зрењанински инвалиди рада јер је на веома посећеном „специјализованом“ Сајму запошљавања за ОСИ, организованом уз стручну и техничку помоћ филијале НСЗ у Зрењанину, у хотелу „Војводина“, присуствовало девет послодаваца који су понудили 15 слободних радних места.

– У нашем предузећу већ имамо запослене три особе са инвалидитетом и из до-

Сајам запошљавања у Суботици

положај инвалида

Учесници скупа у Новом Саду

садашњег искуства могу да кажем да они могу да раде можда и боље од потпуно здравих особа. Показали су код нас добре резултате јер смо та радна места искомбиновали у складу са њиховим могућностима. Размишљам да запослим још неколико особа са инвалидитетом и зато сам дошао на овај сајам – рекао је Жељко Милошев из зрењанинског ДОО „Хигум“.

Бора Грујин, који је недавно решењем НСЗ добио трећи степен инвалидности, истакао је да је овај сајам добро искуство за све особе са инвалидитетом које нису у радном односу.

Стеван Радишић, председник Општинске организације инвалида рада Зрењанин и потпредседник СИР Војводине, нагласио је да још око 380 чланова његове општинске организације тражи посао, и да очекује да и локална самоуправа запосли одређени број инвалида рада. Истакао је да ће до краја године његово удружење организовати још један сајам запошљавања у Зрењанину.

Милијана Живановић, начелница Одељења за опште и финансијске послове у Филијали РФ ПИО Зрењанин, одговарала је на многобројна питања корисника делимичних инвалидских пензија и подржала их у настојању да на оваквим сајмовима пронађу

нови одговарајући посао. Она им је том приликом објаснила да ће у случају отказа моћи поново да се укључе у право које су пре запослења остварили код Фонда ПИО.

Зрењанинском сајму запошљавања су, осим представника носилаца пројекта, Стане Свиларов и Невене Живковић, присуствовали и Зорица Денда, помоћник градоначелника Зрењанина, и Перо Кнежевић, директор Филијале НСЗ у овом месту.

Станко Нимчевић, председник суботичког Савеза инвалида рада и потпредседник Републичког СИР, приликом одржавања одлично организованог Сајма запошљавања за особе са инвалидитетом у овом граду, рекао је да је реализација овог пројекта веома важна за 295 инвалида рада из његове организације,

Сајам запошљавања у Зрењанину

корисника делимичних инвалидских пензија.

– Они имају неки приход, али им не иде стаж осигурања и наш циљ данас је да пронађемо модел како да их запослимо, као и инвалиде рада који су остали без посла, и особе са инвалидитетом које никада нису биле у радном односу. Зато смо на овај скуп позвали и суботичке заштитне радионице, међу њима и најстарију – „Железничар“, која је недавно стекла и акредитацију за програме обуке за ОСИ за одређена занимања – нагласио је Нимчевић.

Стеван Ињац, директор Заштитне радионице „Железничар“, обавестио је учеснике скупа да очекује да се већ у мају припадници суботичке Комуналне полиције појаве на улицама у униформама које су сашили инвалиди из ове заштитне радионице.

Ибоја Осар из Филијале НСЗ Суботица констатовала је да има помака у запошљавању инвалида у Севернобачком округу од када се примењује нови Закон о запошљавању ОСИ, јер је лањске године у овом округу запослено особа са инвалидитетом као и за претходне две-три године укупно. Ибоја Осар је напоменула да се у Суботици прошле године запослило 80 ОСИ свих категорија, а да су само две особе у међувремену из-

губиле посао. Примедаба има само на то да се скоро 95 посто инвалида запошљава у приватном сектору а свега пет одсто у јавном.

Осим носилаца пројекта, сајму у Суботици су, између осталих, присуствовали и Славко Параћ, председник Скупштине града, Марија Биачи, члан Градског већа, Милорад Поповић, председник Општинског већа Самосталног синдиката, и Мирјана Пантелић, секретар УИПС-а.

На Сајму запошљавања за особе са инвалидитетом који је одржан у просторијама новосадске организације СИР, у Улици Берислава Берића, Илија Шакић, директор Филијале РФ ПИО Нови Сад, истакао је да примена Закона о рехабилитацији и запошљавању ОСИ можда још не даје очекиване резултате, али да је то и разумљиво пошто су у нашој земљи у претходном периоду и иначе били отежани услови за запошљавање, па се то делом одразило и на запошљавање људи чија је радна способност нарушена. Шакић је том приликом позвао присутне да се и у име организација, и појединачно увек слободно обрате и њему лично или његовим сарадницима ако имају неки проблем око примене овог закона јер у Фонду ПИО увек постоји добра воља да им се помогне.

Бора Павловић, руководилац у новосадској Филијали НСЗ, информисао је присутне да је на априлском Сајму запошљавања у СПЕНС-у било понуђено чак 108 слободних радних места за ОСИ.

Опште запажање, након неколико одржаних сајмова запошљавања за особе са инвалидитетом, јесте да инвалиди рада више желе да им се понуде нова радна места и пружи шанса за рад, него да послодавци плаћају пенале ако их не запосле.

Мирослав Мектеровић

ЧАЧАК: ПЕРСОНАЛНИ АСИСТЕНТИ ПОМАЖУ ИНВАЛИДИМА

Олакшана свакодневица

Сервис персоналних асистената у Чачку је био непознаница све до прошле године када су, кроз пројектне активности Центра за самостални живот особа са инвалидитетом Србије, и у овом граду, по угледу на веће центре, постављени његови темељи. Тада је кроз јавне радове један број незапослених са бироа рада на шест месеци ангажован за овај специфичан посао.

У циљу даљег развијања службе, која одавно постоји у развијеним земљама и има високу оцену корисника, хендикепирана лица која су лане имала персоналне асистенте почетком ове године основала су подружницу Центра за самосталан живот особа са инвалидитетом, који је пројектом „Сервис персоналних асистената“, конкурисао за финансијска средства локалне заједнице. Захваљујући новцу од 2.300.000 динара, колико је град доделио овом пројекту, Центар је на годину дана (до краја 2011) запослио осам лица, махом жена са средњом стручном спремом.

Постојање овакве службе, каже председница Центра, Драгана Мишовић, од вишеструке је користи за сваку средину.

– Уз помоћ персоналних асистената особа са инвалидитетом лакше обавља свакодневне активности и живи самосталније, чланови породице су растерећенији, а грађани које се налазе на тржишту рада добијају могућност да се запосле, односно опробају у новој врсти посла – каже Мишовићева, која има 32 године и рођена је са мишићном дистрофијом.

О значају сервиса персоналне асистенције она говори и из личног искуства јер је током претходне године користила услуге асистенткиње Весне Петрић, која ће јој бити од помоћи и ове године. Весна је завршила гимназију, годинама је била запослена, а онда су је тешка времена одвела на тржиште рада. Само са једном платом Петрић су тешко опстајали, па јој је овај посао уз месечну зараду од 20.000 динара, како каже, донео велико олакшање.

– Мој живот је уз Весну много квалитетнији – процењује Драгана, која је инвалид прве категорије и самохрани родитељ.

Персонални асистенти, а у Чачку њихове услуге користе углавном особе са телесним оштећењем, по речима Драгана Мишовић, пружају инвалидима помоћ у обављању личних потреба (устајање из кревета, облачење, тоалет, кретање, давање лекова), задовољавању друштвених потреба (одлазак на посао, састанке и слично, куповина, плаћање рачуна) и послова у домаћинству као што су припремање хране, прање веша и одржавање хигијене стана. Врсту помоћи, наглашава председница Центра, дефинише сам корисник, а не чланови његове породице.

Уговори са особама које су одабране за персоналне асистенте потписани су 15. априла, а заменик градоначелника, Саша Обрадовић, обећао је да ће град настојати да ову службу „угради“ у буџет како би инвалиди на њу и убудуће могли да рачунају. **Д. Ч.**

ШОСО „МИЛАН ПЕТРОВИЋ“ ИЗ НОВОГ САДА ДОБИЛА ОПРЕМУ ЗА КИНЕЗИ ТЕРАПИЈУ

За бољи квалитет живљења

Школа за основно и средње образовање ученика са инвалидитетом „Милан Петровић“, из Новог Сада, добила је средином априла нову опрему за физикалну рехабилитацију. Према речима Славице Марковић, директорке школе, ова донација вредности 2,3 милиона динара набављена је средствима Хипо Алпе-Адрија банке и Народне канцеларије председника Републике Србије. Нова опрема је намењена ученицима ове школе, али и другим особама са инвалидитетом којима је потребна рехабилитација и одговарајућа терапија да би се поспешило њихово квалитетније и равноправније укључивање у друштвену заједницу.

Опрема ће бити постављена у сали за кинези терапију у склопу физикално-рехабилитационог блока новог Центра

школе „Милан Петровић“ у изградњи, у улици Бате Бркића. За потребе физиотерапеутског третмана младих са инвалидитетом овом приликом набављене су:

струњаче, шведске лестве, шведска клупа, разбој за вежбање ходања, тегови и реквизити за вежбе, „гладијатор“, трака за ходање, као и компјутеризовани тренажер „мотомед“ који вежба горње и доње екстремитете корисника са моторним сметњама и тако им побољшава опште здравствено стање.

– Народна канцеларија је прошле године у школи „Милан Петровић“ реализовала пројекат адаптације и опремања сензорне собе, а сада смо им у партнерству са Хипо банком обезбедили опрему која ће се користити у рехабилитацији ученика са инвалидитетом. На тај начин омогућили смо им и бољи квалитет живота – рекао је приликом уручивања нове опреме Дејан Маринковић, вршилац дужности директора Народне канцеларије.

М. Мекеровић

За унапређење живота старијих

Први тематски састанак Савета за питања старења и старости одржан је 13. априла, у хотелу „Праг“, у Београду. Савет је, подсетимо, основан фебруара ове године као стручно и саветодавно тело Владе Републике Србије. Први тематски састанак отворио је Расим Љајић, министар рада и социјалне политике, а предавачи су били експерти из више области. Говорећи о економском и социјалном положају више од 1.200.000 старих у Србији, министар за рад и социјалну политику је навео да је индекс сиромаштва виши у односу на општу популацију, као и да су најчешћи корисници народних кухиња особе старије од 65 година. Министар је подсетио и да Србија спада међу пет најстаријих земаља у Европи, са просеком старости од 40,7 година, а да ће нови попис показати да је тај број и већи. Ови и многи други проблеми су питања на која се морају наћи одговори са социолошког, економског, правног, медицинског и других аспеката, који ће унапредити живот старих особа и њихово укључивање у друштво.

На скупу у хотелу „Праг“ управо су и разматране теме које се тичу популационог старења у Србији, сиромаштва, положаја старијих радника и ефеката политике запошљавања, социјалне сигурности и одрживог развоја ПИО, здравствене и социјалне заштите припадника трећег доба, као и дискриминације и злоупотребе старијих

људи. Циљ састанка је био да се утврде предлози и приоритети за акциони план на основу Националне стратегије о старењу (од 2006. до 2015. године).

Члан Савета, проф. др Мирјана Рашевић навела је да ће се тренд старења наставити, и да ће се интензивирати старење старих, тако да се предвиђа да ће до средине века број особа старијих од 65 година бити већи за шест одсто. Проф. др Биљана Радивојевић је говорила о проблему опадања радне снаге у ЕУ и код нас, и нагласила да је један од инструмената за спречавање тог проблема запошљавање старијих радника (привремени и повремени послови, јавни радови), а мр Нада Сатарих је навела да више од 100.000 старих живи у сиромаштву, највећи број на југу и југоистоку Србије. Они, међутим, често не користе ни социјалну помоћ због преобимне администрације потребне да би се остварило то право. У вези са тим

проф. др Дренка Вуковић је подсетила да студија „Посткризни модел раста и развоја од 2011. до 2020“ предвиђа смањење учешћа издатака за пензије у бруто домаћем производу са 12,5 на 10 одсто.

У Србији се не поклања довољна и неопходна пажња геријатрији, нагласио је у свом излагању проф. др Младен Давидовић, те је стога важно промовисање геријатријске медицине, као и увођење ове врсте одељења у све болнице. Др Лидија Козарчанин је истакла да стратешки циљ, за који постоје бројни мотиви и показатељи, треба да буде равноправност за све генерације. Говорећи о дискриминацији и злостављању старих, Наташа Тодоровић је рекла да у Србији не постоје званични показатељи, а да је, према подацима Светске здравствене организације, од четири до шест одсто старих особа доживело неки облик злостављања.

Јелена Оцић

ВОЈНИ И ДРУГИ ПЕНЗИОНЕРИ У СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ

Спортским сусретима обележили годишњицу

Удружење војних пензионера Сремске Митровице позвало је, у оквиру обележавања седамнаесте годишњице постојања, колеге из неколико сличних организација на спортска надметања.

Како јавља Предраг Добић из овог удружења, конкуренција је била жестока, а победници су се заслужено радовали пехарима. Најуспешнији у пикаду били су из Савеза резервних војних старешина, табљић најбоље играју пензионисани железничари, док је победник у шаху Општинско

удружење пензионера. Домаћини – Удружење војних пензионера освојили су треће место у укупном пласману, док су „поштари“ четврти.

После проглашења резултата уприличен је кратак уметнички програм ученика Дома средњих школа, који је настављен дружењем уз музику и свечаним ручком који су укусно припремили кувари овог дома.

Следећи сусрет ветерана заказан је за годишњицу Удружења пензионера ПТТ.

И. М.

СТАРИ ЗАНАТИ НА НОВ НАЧИН

Модерни еснафи

У намери да се оживи дух старе, често и заборављене Србије, у срцу Београда је отворен Центар занатлија и предузетника који окупља и повезује чланове из целе земље. Овај простор би требало да постане састајалиште занатлија које би имало и изложбени карактер. О програму, плановима, експонатима, за наш лист је говорила Јелена Мисојчић, програмски директор Резиме арт фондације. Иако међу представљеним занатима има више оних са предзнаком уметнички, она верује да ће им се придружити и друге занатлије и предузетнике.

– Центар занатлија и предузетника је настао као резултат сарадње Резиме арт фондације са Удружењем занатлија Београда и уз подршку Министарства економије и регионалног развоја. Овом изложбом смо окупили дванаест занатлија из осам српских

града, а експонати које посетиоци могу да виде су пре свега уникатни, ручно израђени, и имају посебну уметничку вредност. Организујемо аукцију која ће бити и материјална подршка занатлијама у настојању да пласирају своје производе. С обзиром на то да је овај центар при хотелу у који често долазе страни гости, надамо се успешној продаји. То је још једна од наших предности и својеврсни подстицај старим занатима. Странци којима приказујемо изложбу одушевљени су њеном аутентичношћу и оригиналношћу, те је немали број експоната и израђен према поруџбини из иностранства. Окупили смо занатлије које имају сертификат уметничких заната и настојаћемо да организујемо и серију врло корисних предавања. Готово је извесно да ће предавач на низ тема бити Славица Младеновић, која је председница Фонда за очување традиције – каже Јелена Мисојчић.

У изради је Закон о занатима, а дефинисане су три врсте сертификата које занатлијама издаје надлежно министарство.

– Те три групе се преплићу, једна врста заната не мора имати само један сертификат, било да је реч о старим занатима, домаћој радиности или уметничким занатима. Наш циљ и јесте да подржимо све три групе. Значајне су етнолошке вредности приказаних рукотворина јер ће се са њима сусретати и бројни странци, припадници дипломатског кора, представници страних предузећа, који ће се тако ближе упознати са српском традицијом – објашњава наша саговорница.

Оснивање Центра, дакле, има двоструки значај – отвара

могућност за афирмацију српске народне уметности у очима странаца, али и за опстанак старих заната који су само донекле превазиђени новим токовима.

– У старим занатима данас лежи пре свега уметнички потенцијал, зато радимо на конкретном подстицају и активностима. Центар занатлија и

је је по наруџбини из Лондона израдио Љубомир Турукало, до опреме за коње направљене за енглески двор у сарачкој радионици Николе Ђура.

– Изложили смо и старе дрвене клопке које су рукотворина Ивице Ковача, модификовани модел Тифани лампе ковача Андреја Богадија, мустре за патронирање при

Млади за очување заната

Руководећи се примерима бројних земаља, који су показали да је акцијом државе и свих заинтересованих могуће вратити старе занате у привредни живот, група младих Ваљеваца одлучила је да обнови и ојача еснаф старих заната који су некада били основа економског развоја овог краја. Удружење „Тешњарска ризница старих заната“ основано је почетком марта ове године, и до сада је организовало низ активности, међу којима и изложбу старих и уметничких заната „Са дахом новог времена“, одржану у ваљевском Народном музеју. Позиву за прво јавно представљање већ се одазвало више од 20 власника занатских радњи, радионица, атељеа и домаће радиности. Градске власти су Удружењу доделиле простор за рад у којем намеравају да организују и радионицу у оквиру које би млади добили прилику да овладају занатским вештинама и знањима.

предузетника Србије и Удружење занатлија Београда одржали су недавно и први семинар посвећен кредитирању занатске производње и делатности малих предузећа, на коме су заинтересовани имали прилику да се упознају са могућностима микрокредитирања малих предузетника – каже програмски директор Резиме арт фондације.

Сваки експонат се истиче по својој посебности, од пиротских ћилима које је исткала Славица Ћирић, кожних повеза са краљевским британским грбом ко-

осликавању таваница Ивана Амброшића из радионице за конзервацију културних добара, иконе Сандре Станковић, мачету, бодех и нож из оштрачке радионице Драгана Стијаковића. Ту су још и умећа Славољуба Галића, мајстора за израду накита од племенитих метала, Горана Ристовића који филигрански израђује накит и предмете, грнчарија Драгана Ђорђевића, као и ношња и кожни опанци Мијомира Алексића – наводи Јелена Мисојчић.

Јелена Оцић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Таскбар (1)

Таскбар је дуга хоризонтална линија која се налази на дну екрана. За разлику од десктопа чији се садржај често губи и преклапа са новим прозорима, таскбар је скоро све време видљив и присутан на екрану. На први поглед, у оперативном систему Windows 7 таскбар се не разликује од претходних верзија, али када почнемо да радимо са њим уочићемо његове велике предности и могућности. Он је сачувао свој препознатљив изглед у Windows окружењу, али су функције потпуно прилагођене корисницима да би приступ подацима био једноставнији, бржи и ефикаснији. Једном речју, циљ је да се лако дође до програма и дестинације које често користимо, са мање покрета мишем и са мање кликова. У раду на рачунару постоје три основна корака која стално понављамо:

а) пронађемо жељени фолдер или програм и отворимо га;

б) пронађемо жељени податак у том фолдеру;

ц) урадимо жељено, сачувамо податак и затворимо га.

Уколико нам је касније тај податак поново потребан да га погледамо, одштапамо или извршимо неке промене у њему, морамо поновити кораке уласка у тај податак и тако непотребно губимо доста времена. Да бисмо то избегли, на таскбар сада можемо поставити много отворених фолдера и фајлова. Када курсор миша доведемо на жељени, можемо да погледамо његов садржај који се приказује у виду малих отворених прозора – thumbnail приказ.

Поставићемо питање: Зашто ми је неко мењао прозоре? Ево и одговора:

а) да би добио потребне информације из неког другог прозора;

б) да би боље контролисао разне опције оперативне система (док, на пример, радимо неки текст, можемо да контролишемо избор песама, јачину звука, басове и остале параметре).

Превлачењем миша преко сваког следећег фолдера на исти начин можемо да видимо и њихов садржај. Уколико желимо да видимо неки податак у пуној величини, довољно је да једанпут клинемо на њега и он ће нам се приказати преко целог екрана.

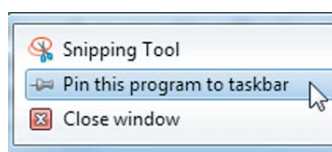
Таскбар се састоји из четири основна дела:

1. **Дугме Старт** – налази се у левом углу таскбара и отвара стартни мени;

2. Трака за брзо активирање (**Quick Launch toolbar**) – налази се одмах са десне стране дугмета Старт и садржи пречице ка најчешће коришћеним програмима који се активирају једним кликом. У основном (default) **Quick Launch toolbar-у** се појављују у виду дугмади **Internet Explorer**, **Windows Explorer** и **Windows Media Player**. Да бисмо могли да улазимо у програме једним кликом, потребно је да проширимо **Quick Launch toolbar** повећавајући његово присуство на таскбару (повећавамо простор за закачене фајлове).

Програме на **Quick Launch toolbar** можемо да закачимо на два начина. Уколико је програм тренутно присутан на **Quick Launch toolbar-у**,

а желимо да ту и остане у виду дугмета, поступак је:

а) клинемо десним тастером миша на жељени програм на **Quick Launch toolbar-у**;

б) изаберемо опцију **Pin this program to taskbar**.

Уколико се програм налази на стартном менију, поступак је:

а) отворимо **Старт мени**;

б) клинемо десним тастером миша на жељени програм;

ц) изаберемо опцију **Pin to Taskbar**.

Програм такође можемо прикачити са **Старт менија** уколико курсор миша доведемо на њега, притиснемо и држимо леви тастер миша и превучемо програм на **Quick Launch toolbar**.

Quick Launch toolbar креирамо потпуно сами тако што на њега качимо оне програме које најчешће употребљавамо.

Напомена: Програме можемо да откачимо са таскбара коришћењем команде **Unpin this program from taskbar**.

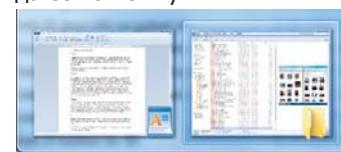

3. Средишњи део – област која нам приказује који програми и документи су отворени, што нам омогућава да се брзо пребацујемо са једних на друге (постоји и могућност груписања више отворених прозора исте апликације у једно дугме да би се избегла пренатрпаност у таскбару, па превлачењем миша преко тог дугмета можемо да видимо све програме који се у њему налазе – thumbnail при-

каз). Док прелазимо мишем по програмима на таскбару, они се приказују на екрану и можемо јасно да их видимо, али ће заменити активни (постојећи) програм тек када једном клинемо на неки од њих. Тада тај програм постаје активан. Значи, веома брзо и једноставно можемо да видимо који су нам програми отворени, а не морамо да памтимо где нам се који налази, јер су стално у употребном стању.

4. Обавештајни део (**Notification area**) – налази се на десној страни таскбара и садржи сат и датум, икону за промену распореда тастера на тастатури у зависности од језика који користимо, као и групе икона које приказују обавештења о статусу појединих делова рачунара и постављеним подешавањима. Обавештења која се појаве у систему имају малу икону која нам омогућава да брзо уочимо узнемиравајућу узбуну, шта је изазива и начин како да се то искључи.

Напомена: Комбинацијом тастера Алт + Таб сви отворени прозори нам се приказују на једној линији. Притиском на ове тастере прелазимо са прозора на прозор док не дођемо до оног који желимо.

Наставиће се

Предраг Јовановић

Пролећни мени

Патлиџан, тиквице и парадајз

(за четири особе)
Време припреме: 40 минута

Састојци: три средња патлиџана, 300 гр тиквица, 300 гр парадајза, два чена белог лука, главица црног лука, пет кашика маслиновог уља, 125 гр моцареле (или сличног сира), 50 гр пармезана, со, бибер, босиљак, мајоран.

Припрема: Патлиџан и тиквице исећи на кругове, посолити и оставити око 20 минута да се оcede. На уљу пропржити црни и бели лук. Парадајз такође исећи на колутове. У ватросталну чинију ставити половину прженог лука. Поређати ред парадајза, ред патлиџана, исечену моцарелу, тиквице. Тако редом док се не утרוши маса. Посути остатком лука у који се додају зачини (со, бибер, босиљак, мајоран). Посути пармезаном. Пећи у рерни загрејаној на 200 степени, 20-30 минута.

Напомена: Ово може бити лагано главно јело или додаток уз месо.

Пита од спанаћа

(за четири особе)
Време припреме: 30 минута

Састојци: 250 гр спанаћа, четири јајета, 1,5 дл млека, 1,5 дл уља, 300 гр ситног сира, 14 кашика брашна, прашак за пециво и једна кисела павлака.

Припрема: Одвојити жуманце од беланаца. Умутити жуманца, додати млеко, уље, исецкани спанаћ, сир, брашно и прашак за пециво. Беланца умутити у шам па додати маси. Пећи у топлој рерни на 200 степени, око 40 минута. Павлаку загрејати и прелити преко печене пите.

Напомена: Уместо павлаке пита се може прелити и са 80 гр загрејаног путера.

Празилук у умаку

(за четири особе)
Време припреме: 40 минута

Састојци: килограм празилука, 150 гр путера (маргарина), коцка инстант супе, два мање главице црног лука, 2-3 кашике уља, 2,5 дл белог вина, со, бибер, першун, мало шећера.

Припрема: Празилук очистити, опрати, исећи на комаде величине 10 цм. Скувати коцку инстант супе. Празилук кратко пропржити на путеру, налити супом и тако динстати 10-15 минута. Извадити празилук на тацну.

Умак: Пропржити лук на уљу, залити белим вином. Кувати толико да уври на пола. Склонити са шпорета и у вруће умешати 120 гр путера. Додати зачине и мало шећера. Умак прелити преко празилука.

Напомена: Овако припремљен празилук може се служити уз све врсте печеног меса.

Апотека из природе

АНЂЕОСКА ТРАВА (АНЂЕЛИКА)

Употребљава се у лечењу проблема дигестивног тракта (лоше варење, надимање), али и као лек против кашља, назеба и грипа јер делује као средство за искашљавање. Нарочито се препоручује код бронхитиса.

Начин припреме: У шољу кључале воде ставити 1-2 гр анђеоске траве. Процедити и пити три пута дневно.

БЕЛИ ГЛОГ

Од давнина се зна да бели глог има антикоагулантска и седативна својства. Користи се за лечење оштећених капила-ра коже, поремећаја са венама,

хемороида и згрушавања крви. Препоручује се и као лек против чира на желуцу.

Начин употребе: Ставити три равне кашичице коре белог глога у 500 мл кључале воде. Оставити да одстоји потопљено 10 минута па процедити. Пије се 2-3 шоље дневно.

Напомена: Бели глог не треба користити заједно са лековима против згрушавања крви.

Припремила: С. Д.

Не бих се мењала за ваше време

Већина нас сада има такав посао да мора да ради кад му падне, па нема везе да ли је то викенд или празник или шта већ. Нема то више, умрло са социјализмом, кад се унапред знало колико се дана за који празник не ради

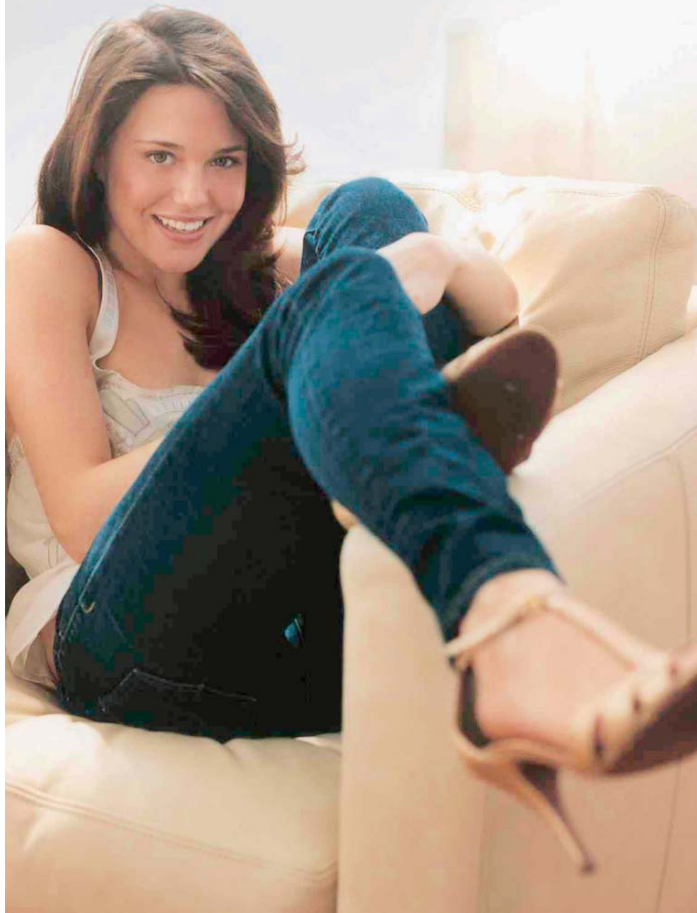
Ћао, бакасице, јао, види колико још офарбаних јаја имаш... Па колико си ти то фарбала, ја однела онолико, долазили ти сви и носили и види још колико их је. Знаш, узеху ја онда још неко па ћу да правим салате, оне које ти не волиш да једеш, а моје друштво и ја обожавамо. А поента је да се лако праве и брзо, немам ти ја времена да цео дан стојим поред шпорета (немам баш ни знања, искрено, али сада је важније време). О кеј, да видим шта сам беше још хтела код тебе, а, да прегледам оно што сам прошле године овде склањала из свог ормана, можда су ми ту оне хеланке што нигде не могу да их нађем...

Како мислиш шта ће ми? Па, да их носим мало. На излет? За Први мај? Мислиш првомајски уранак. Е, бакасице, појма немам шта ће од тога бити. Ма не само због времена, кога брига за време. Ако бисмо на то гледали, никад нигде не бисмо ни ишли. Знаш како оно мама каже кад кренем у јулу на Аду: „Ју, боже, дете, па где ћеш сад на 40 степени у бас“. Увек се питам – кад мисли да треба да идем на Аду, кад пада кише или, још боље, снег. Кад се иде на купање, него по највећој врућини.

Знаш, узела сам од ујне неку књигу Моме Капора, „Белешке једне Ане“ (сморила сам се мало, знаш колико она књига тамо има па сам јој ту узела и могу ти рећи да ми се допала), и лепо каже она, мислим та Ана: пре, бре, кад су били празници па, отприлике, знало се како се празнује. Знало се кад иде прасе, кад јагње, ко где иде и с ким на уранак, па шта ко има да понесе и све тако. Ето, и ми кад смо били клинци увек смо ишли са родитељима и цела нека екипа кумова, пријатеља на излете чим почне лепо време. Ни викенде нисмо прескакали, а о празницима да и не причам. Па знаш и сама. Колико си се само пута љутила на њих што одводе децу, то јест нас, за празник уместо да дођемо код тебе на ручак. Ма, јеси, љутила си се, сећам се ја, нисам баш увек толико мала била, ишли смо ми све до пре неколико година са њима. Мислим, увалимо им се ми и сада онако 'ладно, кад се договоре да иду сами. А ми као на фињака питамо је л' можемо и ми с њима, а знамо да неће да нам кажу не може.

Него, опет сам скренула с теме, све хоћу да ти кажем зашто ми сад ретко идемо сви заједно тако на излете, мислим ми млађе генерације, без матораца. Е, зато, бакасице, што сад скоро сви раде код неких приватника, па ти ту баш и нема строго – празник, не ради се. Ево наш друг је баш на Ускрс радио, а шта је онда остало за Први мај, да ти ни не помињем. Већина нас сада има такав посао да мора да ради кад му падне, па нема везе да ли је то викенд или празник или шта већ. Нема то више, умрло са социјализмом, кад се унапред знало колико се дана за који празник не ради, бар нема у овим фирмама где ми радимо, приватним. Лепо је то било раније, све се

КАЖЕ МИ МОЈА УЊУКА

унапред знало па је могло да се планира, договара, а ако негде одеш нико те тамо није узнемиравао. Просто и једноставно, отишао си на два километра од града и нема те, не могу да те нађу. Ми смо сада у другачијој позицији. Дају ти службени мобилни, не зато што воле да ти имаш све што је ин, него зато да би те нашли испод земље ако затреба због посла. Тако да увек морамо да будемо доступни и да се одазовемо ако је нешто „неодложно“ у питању.

Немој ти сад да помислиш како се ја жалим и мислим да смо ми ускраћени за нешто. Ни бих ти ја, искрено, никад мењала ово моје, наше време за твоје, њихово или ма које друго из прошлости. Ни под тачком разно. Било је досадно без компова, мобилних, кабловске, интернета, ајпода и свега остало што ми имамо, а ти за пола не знаш ни шта је. А није те ни брига. Само покушавам да ти објасним да ми сада имамо другачије навике, другачије организујемо време, другачије се договарамо, просто све радимо различито, брже и, ја сам убеђена, много квалитетније него пре две-три деценије. Наш начин живота је тотално бољи и квалитетнији, ако мене питаш. Сморили бисмо се ми за све паре да морамо тако да живимо и без свих ових стварчица на које смо навикли. Па знаш да кад нестане интернета на сат-два због неког квара или тако нечег, одмах настане паника по кући. Немамо ми времена за то лаганица договарање и планирање. Код нас је све одмах и сада, па ко може, добро дошао. Е, кад смо већ код сада, морам одмах да бришем јер имам још сто обавеза данас. Добро, нисам нашла хеланке, то јест нисам стигла ни да их тражим, ти нађи па ми спреми кад следећи пут дођем. О кеј, онда договорено, један љубац и ћао.

Бака Мара

СТАРОСНА ДИСКРИМИНАЦИЈА НА ТЕЛЕВИЗИЈИ КАО У ХОЛИВУДУ

ТВ лица са роком трајања

Уклањање са програма ауторки неподобних само због својих година разлог је судских тужби које није могао да избегне ни чувени Би-Би-Си

Млади сарадник у једној београдској новинској редакцији својевремено дуго није могао да се одбрани од критика и шљивих коментара на сопствени рачун због реченице, односно само једне речи у извештају о саобраћајној незгоди у којој је, како је навео, повређена и „59-годишња старица“.

о добу 50 плус. С тим што се телевизијске ауторке старије од 50 година не дисквалификују вербално, већ дословно, уклањају се са програма, а на њихово место доводе млађе водитељке.

Модерним језиком политичке коректности речено, то се зове старосна дискриминација и као таква, срећом, (више) не може да прође. Једноставно је неопростива, а и кажњива. Казну тако није избегао ни британски јавни сервис, славни Би-Би-Си, који слови за перјаницу професионализма.

Управо због реномеа куће, али и због вредносних стандарда које модерни живот захтева и намеће, гласила у

Пресудом је послодавац обавезан да се О'Рајлијевој јавно извини и да је врати на посао. Она је то, међутим, одбила и за конкурентски Ај-Ти-Ви припремила опсежан пројекат управо о старосној дискриминацији.

Пре О'Рајлијево, друго познато телевизијско име у Британији, водитељка вести и јутарњег програма на више станица, Селина Скот, по истом основу је тужила Канал пет, јер је одбијена за емисију вести због својих година (57). Скотова је вансудским поравнањем добила четврт милиона фунти и отишла из новинарства, али је у сарадњи са неколико невладиних организација сачинила

У време када се живот осетно продужава и због тога се померају границе за пензионисање, било би логично очекивати да се стваралачки и медијски простор шире отвара за старију популацију. За телевизију је, на пример, карактеристично да огроман део аудиторјума чине управо старији, тако да би свакако ишло у прилог гледаности када би гледаоци лакше могли да се поистовете са водитељима, чак и у физичком и генерацијском погледу.

Међутим, стереотип о лепоти и младости је, чини се, неуништив. Како у ауторском тексту за лондонски „Гардијан“ духовито примећује Џоан Бејквел, која је годинама радила на телевизији и одлично је познаје, то је медиј које воде млади у двадесетим и тридесетим, руководе им људи у четрдесетим, а једине особе од 60 година које познају су њихове маме. Они просто не примећују огроман потенцијал који представља старија публика, жељна квалитетних програма.

Поготово су жене ускраћене као публика, али и као неискоришћени аутори. Седокоси мушкарци су и даје добродошли у емисијама, да понуде знање, искуство, оставе утисак, улију поверење, али као пандан њима ретко се среће женска особа сличне доби, већ девојка које више служи да украси амбијент, као естетска противтежа. (Ово је већ крајност која на Србију не би могла да се примени, али свеукупан проблем је свакако актуелан и код нас.)

Срећом, све је више жена које не пристају на такве поделе, боре се и подносе тужбе. Ако ништа друго, казне ће натерати компаније не само да учине корак у правцу исправљања неправде, већ да се усагласе са логиком живота, нових односа и принципа понашања и вредновања.

Д. Драгић

И млађе новинарке, а поготово вршњакиње неименоване „старице“ нашле су се погођене и буквално увређене употребљеном добном одредницом пренебрегавајући за тај случај кључну чињеницу – аутор инкриминишуће квалификације тада је имао двадесетак година па, истини за вољу, из његове перспективе 59 јесте била поодмакла времешност.

Оваква језичка омашка новинара приправника представљала је симпатичну, безазлену епизоду и као таква не би завређивала подсећање да није учесталих случајева у медијима у свету (превасходно у ТВ новинарству) где се наслућују слични критеријуми

Британији и свету зимус нису пропустила да објавиле да је Суд за радне односе у Лондону досудио у корист Миријам О'Рајли, дугогодишње новинарке Би-Би-Сија и до пре две године ауторке емисије о животу на селу – „Кантри фајл“. Тада је, у својој 51. години, уклоњена из програма с образложењем да је емисији потребно освежење.

Суд је непобитно установио да је О'Рајлијева жртва старосне дискриминације јер су све водитељке које су потом доведене биле млађе, а њој је незванично, „пријатељски“ препоручивано да офарба косу и уради третман ботоксом, да би унапредила свој изглед.

досије о овом проблему у којем оптужује не само мушкарце, већ и жене јер се ни оне на одговорним положајима не труде да ишта измене.

Примера има све више с обе стране Атлантика. У САД је прошле године велика група ТВ писаца и сценариста колективном тужбом против продуцентата и телевизијских компанија испословала поравнање у укупном износу од 70 милиона долара. Проблем, дакле, није само у пожељно привлачним лицима, него у комплетном приступу животу и стваралаштву где се диктат Холивуда преноси на све сфере живота. А у питању је заправо парадокс.

Новe реалности
у Данској:
нема довољно
пара да опстане
све оно што је
грађанима дато
у бољим
временима

СКАНДИНАВСКЕ ЗЕМЉЕ СМАЊУЈУ СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА

Реформа државе

БЛАГОСТАЊА

Скандинавски модел „државе благостања“ или „социјализма у капитализму“ дуго је био предмет жеља оних који су живели у мање дарезљивим системима. Цео свет је дуго са немалом дозом зависти гледао на скандинавске земље у којима су са једне стране порези били високи, али су зато, са друге, јавне услуге и социјална заштита били потпуно бесплатни или веома приступачни.

Један од модела тог система и његов најбољи пример, Данска, ових дана се суочава са потребом да многе од тих механизма мора да демонтира јер не може више да их приушти. Влада у Копенхагену је средином априла обелоданила план за ограничавање јавне потрошње чији је важан део, као и свуда последњих година – пензијска реформа. И опет је, као и у другим земљама, реч о поштравању услова за одлазак у пензију, што је жртва која мора да се принесе зарад дугорочне стабилности националне економије.

Реформа укључује нову, вишу старосну границу за пуну пензију: 67 година уместо досадашњих 65, што би у пуној примени било од 2019.

Постепено би се сузиле могућности и за превремено пензионисање, које је данас могуће већ од 60. године. Заоштравају се и услови за инвалидске пензије који су досад били веома лабави и омогућавали и онима који су нешто и могли да раде да се пензионисту чак веома млади.

„Ми више не можемо да приуштимо да здрави и релативно способни одлазе са тржишта рада, нама је неоп-

ходан и њихов допринос економском расту, да подучавају нашу децу или да брину о болеснима“, каже се у владином саопштењу којим је образложена неопходност реформи.

Судећи према билансу државних финансија, не би се баш рекло да је Данска у дубокој кризи, напротив, њена фискална статистика је чак боља и од неких земаља ЕУ које се у овом погледу сматрају узорним. Буџетски дефицит, израчунат према стандардима Европске уније, само је 2,7 одсто од бруто националног производа, дакле у границама дисциплине која се захтева од земаља које су своје националне валуте замениле евром. (Данска то није, иако је у Европској унији још од 1997. Остала је верна својој круни и као монети и као политичком систему, пошто је уставна монархија.)

Међутим, у овој земљи се гледа доста унапред: предложене мере треба да спрече да се за две деценије данашњи биланси не покваре и Данска доспе у ситуацију да до 2030.

дефицит догура до 6,5 одсто БНП-а.

Ретко је, иначе, да политичари доносе тешке одлуке које могу да их коштају гласова бирача, поготово одлуке чији ће резултати доћи тек онда када они више не буду оно што су данас. Али у позадини ових одлука лежи врло чврсто уверење да је постојећи модел социјалне државе у Данској неодржив и да би, ако га не промени, земља могла да заврши као Грчка или Ирска – да се суочи са банкротом.

Због тога све мере које су на дневном реду представљају постепено удаљавање од модела социјалног благостања заснованог на високом опорезивању којим се финансира висока јавна потрошња.

Поред пензионера, у Данској су на удару и имигранти, који су јој потребни да би обнављала своју радну снагу. Према њима је ова земља досад била изузетно дарезљива, али то више изгледа нити може, нити жели да буде.

Странци ће зато убудуће, да би користили разне социјалне

услуге, морати за то и да плате. Досад је било довољно да добију боравишну дозволу, а са њом и бесплатно здравствено осигурање, бесплатно обданиште за децу и сличне бенефите.

Према најављеној реформи, странци ће морати да купе и приватно здравствено осигурање за прве две године боравка, за субвенционисано становање квалификоваће се такође после две године, а мораће и да плаћају за друштвену бригу о деци. Пуна пензија за имигранте ће бити могућа тек после 45 година боравка у Данској, уместо досадашњих 40.

Критичари ових предлога сматрају да ће то демотивисати долазак квалификоване радне снаге која је земљи неопходна, али у влади мисле да нешто ипак мора да се промени. Оно што је сигурно јесте да ће после реформи Данска бити мање изузетак, а више ближа економским реалностима и примеренијем „друштвеном уговору“ који је на снази у највећем делу Европе.

Милан Бекин

СКУП АКЦИЈАША – ГРАДИТЕЉА НОВОГ БЕОГРАДА

Племенити занесењаци

Некадашњом химном „Хеј, Словени“ започео је скуп више стотина учесника највећих послератних радних акција, који су се недавно окупили у Палати „Србија“, у згради бившег СИБ-а, поводом обележавања почетка изградње Новог Београда. Акцијаши из готово свих некадашњих југословенских република присуствовали су отварању изложбе „Омладинске радне акције 1941–1981“, коју су приредили Архив Београда и Историјски музеј Србије.

„Две су пруге готове, ал то није доста, градићемо Београд да буде ко Москва“, речи су акцијашке песме, исписане на једном од панова. А на фотографијама бригадири на градилиштима са крамповима, колицима...

– Више од 1.000 бригада из свих крајева тадашње Југославије са око 200.000 омладинаца, од 1948. до 1950. године, на мочвари и песку подигли су Студентски град са мензом и Домом културе, стамбено насеље Тошин бунар са 40 петоспратница, зграду СИБ-а, а десетак градилишта било је у другим деловима Београда. Бригаде су махом биле састављене од сеоске омладине, и оне су остајале на градилиштима по два месеца, док су студентске и средњошколске радиле месец дана. Многи од њих први пут су видели железничку композицију или су први пут отишли у позориште – рекао је Слободан Босиљчић, тадашњи командант ОРА „Нови Београд“.

Скupu су, поред акцијаша, присуствовали и представници амбасада земаља бивших југословенских република, града Београда и општине Нови Београд. Ве-

Проф. др Слободан Ристановић

терани акцијаши поздравили су и Ивицу Дачића, потпредседника Владе Републике Србије и министра, који је такође био учесник три ОРА и три пута ударник.

– Поред радних резултата акције су имале и другу димензију, тамо су организована спортска такмичења и слетови, учесници су се међусобно упознавали и дружили, а више од 3.300 омладинаца је описмењено. Желим да се сачува сећање на добровољни омладински рад и период када није било криминала ни мржње међу народима – истакао је Дачић.

У име градоначелника Београда, за све што су учинили за Нови Београд и Србију акцијашима је захвалио и архитекта Дејан Васовић.

– На факултетима архитектуре широм Европе изучава се изградња појединих објеката у Београду које сте ви градили, те вам зато дугујемо стручну и људску захвалност – нагласио је Васовић.

Међу градитељима Новог Београда на сусрету ветерана били су и пензионери Милан Тодоровић из Изварице крај Жагубице, члан Хомолске бригаде, Ковиљка Бајић из Славонскобродске бригаде, Сплићанка Наталија Драгишић, која је радила са бригадом Економског факултета из Београда, Ангела Радуловић из Средњошколске мостарске учитељске бригаде, Радојица Смиљковић из Суводола... Многи су, већ у озбиљним годинама, дошли у пратњи млађих чланова породице.

Домаћин скупа био је Одбор ветерана – градитеља Новог Београда.

– Желели смо да сачувамо од заборава успомену на добровољни омладински рад од 1941. до 1981, на период када је два милиона учесника ОРА дало 120.000.000 радних дана. С песмом и заносом исписивали су приче једног доба препуног ентузијазма, доба племенитих занесењака – истакао је проф. др Слободан Ристановић, председник Одбора ветерана.

У програму приређеном у Палати „Србија“ учествовали су уметници Иван Бекјарев и Светлана Спајић. Након коктела, КУД „Србија ИМТ“ одржао је концерт за акцијаше у Студентском културном центру, а сусрет је завршен заједничким ручком у мензи Студентског града. **Д. Р.**

У Палати „Србија“

У ГЕРОНТОЛОШКОМ ЦЕНТРУ „СРЕМ“

Бака Олгин стоти рођендан

Станари и запослени у Геронтолошком центру „Срем“ испунили су хол и галерију ове установе на прослави стотог рођендана Олге Адамовић, која ту живи 20 година. Број 100 красио је велику чоколадну тарту, припремљену по жељи слављенице. Музика и хор ГЦ „Срем“ употпунили су славље, а нису изостали ни цвеће и поклони. Прослави рођендана, уз бројне новинарске екипе, присуствовала је и Олгина осам година млађа сестра Велинка која такође живи у овом центру.

Честитајући слављеници рођендан, директорка Марија Станојчић Срака је истакла да у њиховој установи живи још 15 станара старијих од 90 година и да је почетком априла стигла и Ана Груденић, која је стоту годину напунила 2. фебруара.

Олга Адамовић је била раздрагана и узбуђена, а на новинарска питања је одговарала њена сестра Велинка.

– Олга је рођена у Охају, у САД, где су родитељи дошли у потрази за послом и зарадом. Лепо су живели у Америци пет година, а онда с дошли кући у посету родбини где их је затекао Први светски рат. У Охају се више никада нису вратили и остали су да живе у Вуковару – каже Велинка.

Олга је пензију зарадила радећи у кући, а Велинка је завршила гимназију и радила је као службеница. Млађа сестра је есперантиста, тако да се и данас дописује са „колегама“ из Европе, Америке...

Са ратним вихором сестре су се најпре из Вуковара доселиле у Шид, а потом у румски Геронтолошки центар, где задовољно живе већ две деценије.

Олга се није удавала, тако да су се неудате новинарке у шали питале да ли је то рецепт за дуг живот. Сестре кажу да су дуговечност наследиле. Њихова мајка је живела 86, а бака 92 године. Додају да је уз гене пресудна и исхрана, а нису неважне ни различите активности које људе бодре. Сестре се лепо слажу са цимеркама, као и са неговатељицама, а донедавно Олга Адамовић се сама кретала.

– Олга је необична и специфична стара госпођа, дружељубива је и воли да прича – каже за „Глас осигураника“ неговатељица Славка Пешић. – Без обзира на то што је напунила стоту, изгледа лепо и неговано. Обе сестре су имале леп и миран живот, без трзавица.

Поред Славке, о сестрама брину и неговатељице Сања Ђорђевић и Миланка

Стојшић, као и медицинска сестра Живка Периз, и све су присуствовале слављу. Госпођа Олга веома лепо црта, а пре више година Славка Пешић јој је донела прибор и од тада слика куће и дрвеће.

Рођенданско славље станари и запослени су искористили да се сете доживљаја из последње две деценије, а подсећали су се и успомена из младости. На рођенданску журку био је позван и Горан Вуковић, председник општине Рума, који је дошао са пригодним поклонима и цвећем за слављеницу.

– У Геронтолошком центру „Срем“ су стандард и квалитет услуга на светском нивоу. Желим вам што више оваквих окупљања – рекао је председник општине честитајући Олги Адамовић стоти рођендан. **Д. Р.**

ИЗБОРНА СКУПШТИНА УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА НИША

Председник Мирољуб Станковић

Дипломирани правник Мирољуб Станковић нови је председник Удружења пензионера Ниша. То су једногласно одлучили чланови Изборне скупштине нишких пензионера. Посао потпредседника, такође једногласно, поверен је Милораду Стошићу, официру у пензији, иначе актуелном градском већнику. Њих двојица су предложена и за одговорне функције у Савезу пензионера Србије – Станковић за једног од потпредседника, а Стошић за члана Извршног одбора.

У новом Извршном одбору је још тринаесторо чланова предложених на изборним скупштинама 82 месне орга-

низације Удружења пензионера града Ниша, које су једногласно подржали чланови Скупштине.

Скупштина је за новог (старог) председника Савеза пен-

зионера Србије предложила др Јована Кркобабића, а за његовог заменика Ђуру Перића. За Извршни одбор Савеза предложен је Драгослав Ђукановић из Поморавског

округа, тренутно председник Управног одбора Фонда ПИО.

Изборној скупштини су, поред осталих, присуствовали народни посланици у Скупштини Републике Србије, председник Удружења пензионера Београда, Ђуро Перић, и председник Удружења пензионера Новог Сада, Момо Чолаковић, затим директор нишке филијале Фонда ПИО, Сениша Васић, председник Удружења војних пензионера, Обрад Миленковић, председник Удружења инвалида рада, Зоран Ђокић, представници локалне самоуправе и бројни гости из других удружења и организација.

Новоизабрани председник Мирољуб Станковић (други здесна)

С. Н.

БЕОГРАД

Од дружења до сликања

Није шала, првог априла одржана је ликовна колонија у Геронтолошком центру Београд уз учешће двадесет и пет сликара, већином чланова ликовних секција геронтолошких установа из Београда, Панчева, Новог Сада, Крагујевца и Суботице. Овај леп ликовни догађај отворио је градски секретар за социјалну заштиту, Владан Ђукић, најавивши да ће слике бити изложене током маја у Градској скупштини и аукцијски продате.

Да су сликари уживали док су радили, говори и продукција – четрдесет и једна слика чијом куповином ће се помоћи домаћин колоније. Сви учесници су се лепо дружили и осећали „као код куће“, што потврђује и осамдесетчетворогодишња Емира Живковић из Геронтолошког центра Нови Сад, Сарајка удата у Срему:

– Ја у Дому на Лиману само преспavam, „зујим“ свугде. Сада сам у Београду и ово је дивно дружење и узајамно унутаргенерацијско подстицање. Верујте – живим „пуним паром“. Никад ми није било боље. Надам се да неће скоро престати.

У музичком делу програма отварања наступила је изворна вокална група „Ластавице“ коју чине кориснице београдских геронтолошких клубова.

В. В.

ВРАЊЕ

Помоћ Краљеву

Почетком априла фолклорни ансамбл Општинске организације пензионера Врања приредио је пријатно вече за грађане Краљева. У препуној спортској хали певало се и играло скоро два сата, а од почетка наступа па до завршетка сплета изворних песама и игара проламао се громки аплауз. Посебно је пчињска гајдарска игра разиграла срце Краљевчана.

– Иако немамо много, успели смо да прикупимо и скромна новчана средства и поклонимо Краљевчанима, а они су изразили велику захвалност – рекли су такође ћи углас председник ансамбла, Добри Ристић, и кореограф и уметнички руководилац, Миомир Станојковић.

Р. С.

СМЕДЕРЕВО – ПОЖАРЕВАЦ

Пантићу нови мандат

За председника Окружног одбора пензионера Подунавског округа поново је изабран Слободан Б. Пантић. Нови мандат председнику Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке поверен је на седници Окружног одбора пензионера Подунавског округа, недавно одржаној у Смедереву, на којој је усвојен и извештај о протеклом четворогодишњем раду. На истој седници за чланове Скупштине Савеза пензионера Србије изабрани су Војислав Павловић из Смедерева и Периша Бојић из Велике Плана.

Иначе, на заједничкој седници окружних одбора пензионера Подунавско-браничевског округа, која је одржана у Пожаревцу, упућен је предлог Скупштини Савеза пензионера Србије да досадашњи председник Савеза, др Јован Кркобабић, и у наредном четворогодишњем мандату остане на тој функцији. Предложено је да заменик председника Савеза пензионера Србије и даље буде Ђуро Перић, док је Тихомир Николић из Краљева предложен за потпредседника Савеза за централну Србију. За члана Извршног одбора Савеза пензионера Србије из Подунавско-браничевског округа предложен је Момчило – Момо Пејановић из Пожаревца.

Сл. К.

ШАБАЦ

Активни инвалиди рада

Секција за спорт и рекреацију најактивнија је у Градској организацији инвалида рада у Шапцу. Целе зиме организовали су рекреацију којом су поправљали и побољшавали кондицију, припремајући се за спортске сусрете на Копаонику.

Веома су се ангажовали и у Секцији за неговање градских игара, под будним оком кореографа Зорана Бурмазовића, а за дан Светог Саве организовали су и успешну играчку премијеру.

– Ове активности организовали смо захваљујући разумевању председника Месне заједнице Камењар који нам је уступио просторије без надокнаде, на чему смо му бескрајно захвални. То је уједно и знак да су препознали потребе суграђана, нарочито наше генерације, која није у могућности да сопственим средствима финансира изнајмљивање сале за рекреацију, а она нам је веома потребна. Доласком лепих дана почињу и кратка, углавном једнодневна путовања, која су увек веома посећена, а припремили смо и план активности за организовање спортских такмичења, о чему ћемо благовремено обавестити све чланове наше организације – рекла нам је председница Секције за спорт и рекреацију, Снежана Тутунџић.

Д. М.

КИКИНДА

Јубилеј „Чуперка“

Дечји хор „Чуперак“ из Кикинде, који је лане отворио 7. смотру пензионерских хорова Војводине, прославио је недавно петогодишњицу постојања. Његов велики рођендански концерт увеличали су својим учешћем дечји хорови „Врапчић“ из Бањалуке и „Звончић“ из Панчева. Средства прикупљена од ове приредбе дарована су војвођанском удружењу деце са посебним потребама.

А, поред помоћи вршњацима, хор „Чуперак“, као што смо рекли, песмом често обрадује и старије.

С. З.

ПИРОТ

Пензионери „Тигра“ у Смедереву

Према плану месечних активности, пензионери пиротског „Тигра“ посетили су 17. априла Смедерево и обишли тврђаву која окружује град на Дунаву. Уз заједнички снимак и пуни утисака о проведеном једнодневном излету, у вечерњим часовима вратили се у Пирот. Следећа дестинација „Тигрових“ пензионера, која је планирана за мај, биће посета Авалском торњу и гробу патријарха Павла.

М. А.

ВРЊАЧКА БАЊА

Председнице, чувај нам град

Коло српских сестара из Врњачке Бање организовало је манифестацију „Председнице, чувај нам град“, као подсећање на предају кључева града од Турака српском кнезу Михајлу. Према речима Хилде Живковић из Кола српских сестара, манифестација је имала више различитих целина. На такмичењу у кросу „Трчимо данас за боље сутра“ учествовала су деца из вртића „Радост“, и из основних и средњих школа. Културни део програма употпунио је глумац Момир Брадић, који је говорио о лепоти природе и живљења. Трећи део манифестације кроз песму и игру улепшао је наступ КУД-а „Запис“ из суседног Трстеника.

Д. И.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,
Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranka@pio.rs

Само нам клуб недостаје

Прочитала сам у прошлом броју ваш чланак о Удружењу пензионера Палилула и баш ми је било драго да је нешто написано и о њима. То јест о нама, пошто и ја ту припадам по месту становања.

Могу да кажем да се у нашем Удружењу стварно труде и да нам организују много тога. Пре свега излете и дружења тако да сам као пензионерка посетила многа места у Србији у која раније нисам стизала да одем, а нисам ни мислила да може да буде тако интересантно путовати у друштву вршњака. Све то што се организује приступачно је нашем џепу, увек је и ручак испланиран, па проведемо веома леп дан на тим излетима. Штета је што ту у центру, где је и седиште Удружења, немамо неку просторију, клуб где бисмо се окупљали, дружили... Сада су нам просторије само у Крњачи, Борчи, а није нам свима лако да тамо одемо.

Организовали су и Фонд солидарности па су се многи пензионери учланили јер нама банке не желе да дају кредите, а преко тог фонда може да се добије бескаматна позајмица, што у неком тренутку може много да значи.

Истина, у Удружење највише долазимо сваког пролећа кад се предају захтеви за бесплатан одлазак у бање. И сама сам ишла овако у бању пре неколико година, па сада чекам да опет дођем на ред. Јесте да увек има много више пријављених него што има места, али најважније је што не иду сваке године исти људи него се правилно распореди, тако да сви имају шансу да стигну на ред да иду у бању.

Ето, то сам хтела да напишем о нашем Удружењу да се види да и ми, чланови, поштујемо труд и рад оних који организују све ово за нас.

Савка Милекић,
Далматинска, Београд

Некад и сад

Пропагандна акција

Београдски Пензиони завод још од почетка свога самосталног рада посвећивао је пажњу да у редовима својих чланова популаризује пензионо осигурање на тај начин што ће их што боље упознати са радом. Разлози за ово су што је осигурање била новина у нашим крајевима и што широке масе интересаната нису биле упознате са дужностима и правима по овом осигурању. У прве дане свога рада одштампао је у виду брошура „Обавештења Пензионог завода за службенике у Београду о дужностима и правима његових чланова“. Од новембра 1939, београдски Пензиони завод је почео са објављивањем свога редовног месечног обавештајника у коме је публикувао податке о свом раду, и то прво на ручној машини, а од априла те године прешао је на штампање свог обавештајника под насловом „Пензионо осигурање“. Резултат пораста осигураника од августа 1938. до децембра 1939. показује да је предузети посао био исправан и користан.

(Пензиони завод за службенике у Београду од 1938. до 1939, Београд 1940)

Односи с јавношћу

У оквиру РФ ПИО, поред још шест сектора, ради и Сектор за односе с јавношћу у коме се обављају послови достављања информација ка јавности, континуирано успоставља сарадња с медијима, прати и унапређује квалитет услуга које се пружају грађанима, развија интерна комуникација са запосленима у Фонду, презентује Фонд на примерен и организован начин, пружају тачне информације и чува углед предузећа у јавности. Такође се организују седнице Управног и Надзорног одбора, припремају материјали и записници за рад органа Фонда, осмишљава и припрема часопис „Глас осигураника“, обављају се послови по притужбама и представкама грађана, одржава комуникација с јавношћу кроз функционисање говорног аутомата, одговоре на телефонске упите или представке. Припремају се и лифлети и раде бројни други послови на стварању позитивног имиџа Фонда. Грађани у све већем броју користе и пи-ар офис (могућност обраћање Фонду путем и-мејл адресе), а запослени у Сектору за односе с јавношћу су задужени да правовремено пруже тражени одговор или правно мишљење.

Ј. О.

Право на породичну пензију

? Светлана Николић, Кладово: Мој муж је настрадао у саобраћајној несрећи 2010. године у 28. години. Имао је укупно једну годину и девет месеци стажа. Остала сам сама са нашом ћерком која има две године. Да ли наше дете може да прима неку пензију (надокнаду) до пунолетства и коме бих могла да се обратим за помоћ?

Одговор: Нисте се изјаснили о каквој саобраћајној несрећи је реч. Уколико се ради о несрећи ван посла, што значи да није била везана за посао, онда најчешће ни Ваше дете ни Ви нећете моћи да остварите право на породичну пензију јер је за то потребно да је Ваш супруг радио најмање три године, с обзиром да Ваш супруг у моменту несреће није имао 30 година живота, а био је старији од 25 година. Ако се којим случајем радило

о несрећи на послу, можете одмах покренути поступак за остваривање права на породичну пензију. Уз захтев треба поднети пре свега повредну листу која потврђује да се ради о несрећи на послу. За сва остала потребна документа можете да се информисате на самом обрасцу захтева за породичну пензију по смрти осигураника. Захтев се подноси филијали ПИО где је Ваш покојни супруг био последњи пут осигуран, тј. где је радио.

Не може пре педесете године

? Ј. Е., Босилеград: Молим Вас да ми одговорите да ли рудари са бенефицираним стажом 12/18 могу да иду у пензију са 40 година радног стажа без обзира на године живота?

Одговор: Осигураник, у овом случају рудар, који ради на пословима где се сваких 12 месеци рачуна као 18 месеци стажа осигурања, мора да има 50 година живота да би могла да му се снизи старосна граница. Са овим снижењем старосне границе и 40 година стажа осигурања рудар би морао ове 2011. године да има најмање 53 године и четири месеца живота да би остварио право на старосну пензију. То практично значи

да без обзира на 40 година стажа осигурања, пре 50. године живота рудар не може да рачуна на право на старосну пензију, тј. ово право не може да се оствари без обзира на године живота. Што се тиче најниже старосне границе, она се за осигуранике мушкарце сваке године помера за по четири месеца до 2019. године, а од 2020. године ова граница се помера за по шест месеци до 2023, када ће бити потребно 58 година живота.

Без повећања и повраћаја

? Б. Пелевић, Сремчица: У периоду од 1982. до 1994. године био сам у радном односу у фирми где су ми уплаћивани доприноси за ПИО, а истовремено сам у том периоду радио и као таксиста и тада су ми мимо моје воље, поред свих осталих пореза и дажбина, уплаћивани и доприноси за ПИО. По препоруци, поднео сам захтев за повећање износа пензије за доприносе који су ми уплаћивани као приватнику. Приложио сам и уверење Пореске управе, али још нисам добио одговор. Ако повећање није могуће, да ли имам право на повраћај тог новца који је уплаћен за доприносе?

Одговор: Нема законске могућности, све до 2003. године, да се основна зарада из радног односа, на основу које Вам је признато и одређено право на пензију и висина пензије, сабира са основицама на које сте плаћали допринос

на допунску делатност као самостални обвезник доприноса. То што сте плаћали и на допунску делатност порезе и доприносе је био услов за обављање допунске делатности од које сте убирали и одређену добит. Такође, нема за-

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

конске могућности да Вам се ти доприноси врате зато што основице нису обрачунате у пензијски основ. У време у ко-

је сте Ви обављали допунску делатност, од 1982. до 1994. године, ова чињеница је морала да Вам буде позната.

Услов за пензију

? Милорад Пантић, Нови Београд: Овог пролећа навршио сам 57 година живота и имам до сада укупно 37 година, шест месеци и девет дана стажа. Планирам да следеће године, када напуним 58 година живота, одем у пензију. Тада ћу имати 38 година, шест месеци и девет дана стажа. До 40 година стажа ми недостаје око годину и по, па ме занима да ли постоји могућност да некако попуним празнине у радном стажу да не бих морао да радим једну годину дуже. Конкретно мислим на период пре мог запослења када сам завршио школу и био на одслужењу војног рока, да ли постоји нека могућност да се тај период призна у стаж?

Одговор: По Закону о ПИО, стаж осигурања представља само време које сте провели на раду, или као осигураник самосталних делатности или пољопривредне делатности. Такође, у стаж осигурања се рачуна и време за које сте плаћали доприносе за ПИО по основу члана 15 Закона о ПИО. Временски периоди које сте провели на школовању, чекању сведочанства, летњем рас-

пусту, бирали средњу школу и били пријављени на бироу за запошљавање, не могу ни под каквим условима да се утврде као својство осигураника, ретроактивно, а Ви сте те периоде имали од 1969. до 1973. године. Из овог разлога недостајући стаж до 40 година можете остварити само настављањем осигурања до испуњења услова за старосну пензију, тј. до 40 година стажа осигурања.

Старосна или породична пензија

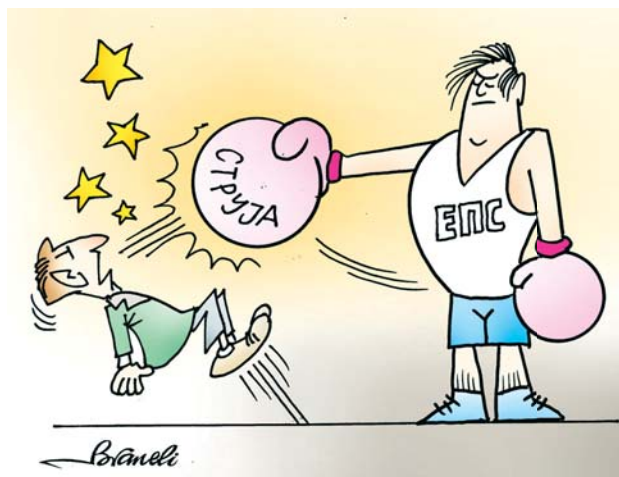
? Зорица Стојановић, Ниш: Молим Вас, реците ми да ли је већа породична пензија или старосна која је остварена у Хрватској за 25 година (породична пензија је 15.000 дин.). Друго питање је да ли хрватски пензионери имају право на бањско лечење по упуту лекара, као и на оних 5.000 динара помоћи?

Одговор: Нема законске препреке да поред старосне пензије коју користите по стажу навршеном у Хрватској остварите право и на породичну пензију по стажу навршеном у Србији. Ово, наравно, под условом да испуњавате и опште услове као члан породице за признавање права на породичну пензију из Србије. То значи да нема потребе да бирате једну или

другу пензију, већ можете користити обе под условом да нема поклапања стажа у обе државе. Што се тиче права на бесплатан боравак у бањама, као и на помоћ државе Србије од 5.000 динара, на то имају право само пензионери који примају пензију из Србије. Ова права можете остварити само ако збир пензија не прелази прописани цензус о висини пензија.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ПРАЗНИК РАДА	СТВАРНЕ ЧИЊЕНИЦЕ	МУШКО ИМЕ	СЛЕПИ МИШ, ЉИЉАК	ПРЕДЛОГ: ПОЗАДИ	БУЂЕЛАР	МЕРА ЗА ПАПИР
СИТНА ЗЕМЉА, ПРАХ							
РОМАН ГОГОЉА							
ГЛАВНИ ГРАД ПОЉСКЕ							
ГРАД У ИРАКУ					28. И 12. СЛОВО		
					ЦИНОБЕР		
РАНИЛИ ФИЛМСКИ РЕЖИСЕР, ВАТРОСЛАВ							ЈЕДНА ПОЉО- ПРИВРЕДНА АЛАТКА
УЗВИК ВЕСЕЉА			ЖЕЛЕЗНИЧ. КОЛОСЕК АУТОМАТ. МАШИНА				
УЗРОЧНА СВЕЗА				ГРАД У СРБИЈИ ПЛ. МАСИВ У АЗИЈИ			
СИМБОЛ ФОСФОРА		ЗЛО, РЂАВО ДЕТАЉАН СПИС					
АРАПСКИ ГУДАЧКИ ИНСТРУМЕНТ						ОЗНАКА ЗА ВОЛТ ГЛ. ГРАД МАРОКА	
КАТАЛОН. ПИСАЦ, ГАБРИЈЕЛ							ВРСТА ДРВЕТА
УНИШТАВАЧ							
НАРОДНА БАНКА (СКР.)			ВОДЕНЕ ЖИВОТИЊЕ СРЕДСТВО УМИРЕЊА				
ОСТРВО У ЕГЕЈСКОМ МОРУ				КРАЂЈИВАЦ СТРУГАРИ (ХРВАТ.)			
КРЕТАЊЕ, ПОКРЕТ					СИМБОЛ ТИТАНА ТИХИ ГОВОР		
ИМЕ ГЛУМЦА БАЈИЋА						СИМБОЛ АЗОТА МИЛИЦА ОДМИЛА	
ПУСТИЊА У ЧИЛЕУ							
ОЗНАКА НЕМАЧКЕ		ЈУЖ. АМЕР. ПАПКАР ИСТА СЛОВА					
СТАНОВНИК АСИРИЈЕ							СИМБОЛ УГЉЕНИКА
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ИНСЕКТ КОЈИ СВЕТЛИ						

Бранелли

Молим за реч

Феминисткиње се буне. Зашто на телевизији постоји „Велики брат“, а нема „Велике сестре“.

У 2011. години, кажу економисти, биће највише посла за куваре. С обзиром на број страначких кухиња, ништа логичније.

С обзиром на оволику скупоћу, фебруар је најхуманији месец. Има свега 28 дана.

Стране инвестиције треба ставити под лупу. Више се не виде голим оком.

Каква хигијена. Прво оперу новац, а онда од свега перу руке.

Могли бисте и ви да сањате посао. Ко вам је крив што патите од несанице.

Влада је одговорила на упитник Европске уније. Сад треба одговорити и на упитнике просветара, здравствених радника и пензионера.

Поскупљења имају и забавну страну. Кад министар објашњава нове цене, бар се слатко насмејемо.

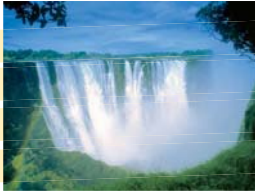
Дејан Патаковић

Драгош Јовановић

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: ропство, асталак, с, Адана, кл, ик, ч, Раос, аи, инстант, нат, Рти, кришке, аа, Тони, в, ра, ак, арија, о Њухејвн, естрада, тест, р, Харков, ав, алат, рел, ати, уларх, н, сито, да

Да ли сте знали ...

... да су Викторијини водопади у Зимбабвеу толико бучни да се могу чути са удаљености од преко 60 км?

... да кинеска река Јангце има највећу разлику између највишег и најнижег водостаја? Та разлика може да износи и 54 метра.

... да две бразилске реке, Рио Негро и Рио Солонс, теку једна поред друге скоро 10 километа-

ра не мешајући се, док не уплове у Амазон?

... да је најпознатији мост на свету Голден гејт који спаја две обале залива Сан Франциска?

Подигнут је 1937. године, има шест саобраћајних трака и дугачак је 2,8 км.

... да је најшира улица на свету Авенија 9. јула у Буенос Ајресу – има чак 22 траке (11 у сваком смеру)?

... да је најдубљи рудник на свету East Rand mine, рудник злата у Јужној Африци, дубок 3.585 м, а да се за највећи на свету сматра рудник у кањону Бингам (близу Солт Лејк Ситија, САД) који има пречник од чак четири километра?

... да се архипелаг Сокотра у Индијском океану близу обале Африке с правом сматра једним од најчуднијих ме-

ста на свету? Архипелаг није сличан ничему на Земљи и изгледа као да је са друге планете.

... да се геолошка старост планине Копаоник процењује на седамдесет милиона година?

... да су највећи загађивачи атмосфере угљен-диоксидом термоелектране и фабрике (око 56%), а потом следе приватна домаћинства (24%) и аутомобили (20%)?

(X)уморне мисли

За поскупљење свих артикала крива је госпођа Струја! Блиска је са свима.

Сами смо криви што нам цене кваре расположење. Због пет минута у продавници нерасположени смо цео дан.

Лако бисмо да нисмо људи. Изрека „Важно је издржати до зелене траве“ односила би се и на нас.

Готово је са зимом. За нас више нема зиме – до нове зиме.

Ко штрчи на послу, смета другима. Квари им видик.

Наш извоз је велики, али није уравнотежен. Више извозимо људе него воће и поврће.

Кад год кренем преким путем, нешто ми се испречи на путу.

Витомир Теофиловић

Миленко Косановић

Поверење

Имам поверење у наше руководство. И то је све што имам.

Ма, каква дрога! Пензионери су се навукли на пензије.

Лекар ми препоручује да живим без уживања.

Посматрано споља, гладак мора да је унутра.

Кад је народ сиромашан, лопови краду богу дане.

Од нагомиланих проблема не виде се они који су их створили.

Криза је дубока. Са врха се не види.

Живим као у бајци. Ништа немам стварно.

Прошли смо сито и решето. Толико смо ситни.

Пружила ми се животна шанса, али није имала шта да ми пружи.

Своје капиталне инвестиције улажем искључиво у црни хлеб и бело млеко.

Милен Миливојевић